

НАРЕДБА № 18 от 23.07.2001 г. за сигнализация на пътищата с пътни знаци

Издадена от министъра на регионалното развитие и благоустройството, обн., ДВ, бр. 73 от 21.08.2001 г., изм. и доп., бр. 18 от 5.03.2004 г., бр. 109 от 14.12.2004 г.

Сборник закони - АПИС, кн. 9/2001 г., стр. 386; кн. 4/2004 г., стр. 464; кн. 1/2005, стр. 657

Библиотека закони - АПИС, т. 1, р. 6, № 659

Глава първа

ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ

Раздел I

Основни изисквания

Чл. 1. С наредбата се определят видовете пътни знаци и другите средства за сигнализиране на пътищата, както и условията, редът и правилата за тяхното използване за организиране на движението по пътищата, отворени за обществено ползване.

Чл. 2. (1) Пътният знак е равнинно изображение с определена форма, размери, цветове и символи.

(2) В зависимост от предназначението си пътните знаци са:

1. предупредителни пътни знаци за опасност група "А" съгласно приложение № 1;

2. пътни знаци с предписания за участниците в движението:

а) група "Б" - пътни знаци относно предимството съгласно приложение № 2;

б) група "В" - пътни знаци за въвеждане на забрана и за отменяне на въведена забрана съгласно приложение № 3;

в) група "Г" - пътни знаци със задължителни предписания съгласно приложение № 4;

г) група "Д" - пътни знаци със специални предписания съгласно приложение № 5;

3. указателни пътни знаци:

а) група "Е" - пътни знаци, даващи допълнителна информация, съгласно приложение № 6;

б) група "Ж" - пътни знаци за направления, посоки, обекти и др. съгласно приложение № 7;

4. допълнителни табели група "Т" съгласно приложение № 8.

Чл. 3. (1) Пътните знаци могат да се използват самостоятелно или в съчетание с пътна маркировка, светлинни сигнали и други средства за сигнализация и организация на движението.

(2) Пътните знаци и другите средства за сигнализиране на пътищата се поставят в обхвата на пътя при спазване изискванията на тази наредба, както следва:

1. в населени места - съгласно проект за организация на движението, разработен въз основа на генералния план за организация на движението;

2. извън границите на населени места - в съответствие с проекта за организация на движението по пътя.

(3) Проектите по ал. 2 се изработват, съгласуват и одобряват при спазване изискванията на Наредба № 1 от 2001 г. за организиране на движението по пътищата (ДВ, бр. 13 от 2001 г.).

Чл. 4. В обхвата на пътя не се допуска да се поставят рекламни и други видове материали с форма и цвят, които наподобяват пътните знаци или другите средства за сигнализиране на пътищата или пречат за тяхното възприемане.

Чл. 5. (1) Условията и редът за използване на пътните знаци и на другите средства за сигнализиране на пътищата при извършване на строителство или ремонт, на дейности по поддържането, при аварийни ситуации и др. в обхвата на пътя се определят с Наредба № 16 от 2001 г. за временна организация на движението при извършване на строителство и

ремонт по пътищата и улиците .

(2) Пътните знаци за въвеждане на временна промяна в режима на движението при провеждане на състезания, шествия и др. се отстраняват от лицата, които отговарят за тяхното поставяне, веднага след отпадане на причините, породили необходимостта от поставянето им.

Раздел II

Технически изисквания

Чл. 6. (1) Пътните знаци и другите средства за сигнализиране трябва да отговарят на изискванията на БДС 1517 "Знаци пътни. Форми, размери, символи, цветове и шрифтове".

(2) Символите, изобразяващи видовете превозни средства, за които се отнася действието на пътният знак, са съгласно приложение № 9.

(3) При изобразяване на пътни знаци с помощта на светещи елементи се допуска тъмният цвят да се замени със светъл и съответно светлият цвят - с тъмен. Червеният цвят не може да се заменя с друг цвят.

(4) На обратната страна на всеки пътен знак трябва да има информация за името на неговия производител и датата на производство.

Чл. 7. (1) В зависимост от класа на пътя, в чийто обхват се поставят, пътните знаци се класифицират в четири типоразмера:

1. в населени места:

а) I типоразмер - за второстепенни улици;

б) (доп. - ДВ, бр. 18 от 2004 г.) II типоразмер - за главни улици и за районни артерии;

в) (изм. - ДВ, бр. 18 от 2004 г.) III типоразмер - за градски магистрали и за скоростни градски магистрали клас ІБ;

г) (нова - ДВ, бр. 18 от 2004 г.) IV типоразмер - за скоростни градски магистрали клас ІА.

2. извън границите на населени места:

а) I типоразмер - за местни пътища;

б) II типоразмер - за пътища III клас;

в) III типоразмер - за пътища I и II клас;

г) IV типоразмер - за автомагистрали и пътища със средна разделителна ивица.

(2) Пътищата от един и същи клас се сигнализират с пътни знаци от един и същи типоразмер и вид.

(3) (Изм. - ДВ, бр. 18 от 2004 г.) Когато местните пътища и второстепенните улици пресичат републикански пътища или улици от по-висок клас, те се сигнализират с пътни знаци от група Б и с допълнителни табели Т8 и Т13 от II типоразмер.

(4) Допуска се път с по-висока проектна скорост и с по-голяма широчина на платното за движение от изискваната за класа, към който той принадлежи, да се сигнализира с пътни знаци от следващия по-голям типоразмер по ал. 1.

Чл. 8. (1) Светотехническите показатели на пътните знаци не може да са по-ниски от изискваните с БДС 16102 "Светофари, пътни знаци и маркировка. Светотехнически изисквания".

(2) Изискванията към светотехническите характеристики на пътните знаци в зависимост от мястото им на поставяне се определят съгласно приложение № 10.

(3) Пътните знаци А18, А19, А20, А23, А25, А34.1, А34.2, А35.1, А35.2, А35.3, Б1, Б2, Б5 и Д17, независимо от мястото им на поставяне, са светлоотразяващи.

Чл. 8а. (Нов - ДВ, бр. 18 от 2004 г.) (1) В участъци с концентрация на пътнотранспортни произшествия съгласно Наредба № 5 от 2003 г. за установяване и обезопасяване на участъците с концентрация на пътнотранспортни произшествия по пътищата (ДВ, бр. 90 от

2003 г.) пътните знаци:

1. А33, Б1, Б2, Б5, Г9, Г10, Г11, Д17, С4, С6.3 и С7 могат да имат допълнителен контур с жълтозелен флуоресцентен светлоотразителен фон;
2. от А1 до А17, от А20 до А22, от А24 до А32 и от А36 до А39 могат да се поставят върху правоъгълна основа с жълтозелен флуоресцентен светлоотразителен фон;
3. (Изм. и доп. - ДВ, бр. 109 от 2004 г.) А18, А19, А23, А34, В24, В26 и А40 могат да имат допълнителен контур или да се поставят върху правоъгълна основа с жълтозелен флуоресцентен светлоотразителен фон.

(2) Изображенията на пътните знаци по ал. 1 са съгласно приложение № 11.

Глава втора

ИЗИСКВАНИЯ ПРИ ПОСТАВЯНЕТО НА ПЪТНИ ЗНАЦИ

Чл. 9. (1) Пътните знаци се поставят отдясно на платното за движение, с лицевата си страна срещу посоката на движение, така че да не се закриват от други пътни знаци, препятствия, съоръжения или принадлежности в обхвата на пътя на място, което осигурява:

1. своевременното им разпознаване и възприемане от участниците в движението през деня и през нощта;
2. безпрепятствено движение на пътните превозни средства и на пешеходците.

(2) При пътни условия, които не позволяват спазване на изискванията по ал. 1, всеки пътен знак, поставен отдясно, може да бъде повторен над или отляво на платното за движение на остров върху платното за движение или на средна разделителна ивица на път с отделни платна за движение.

(3) Над платното за движение, без да се повтарят отдясно или отляво, могат да се поставят само:

1. пътни знаци за предварително указване или потвърждаване на посоката към населено място или обект;
2. пътни знаци, които се отнасят само за пътната лента, над която са поставени.

(4) Пътни знаци могат да се поставят само отляво по посока на движението, без да се повтарят отдясно на платното за движение, в случаите, посочени в наредбата.

Чл. 10. (1) Пътният знак е валиден за цялата широчина на всички пътни ленти, предназначени за движение в посока, срещуположна на лицевата страна на знака.

(2) Валидността на пътния знак може да се ограничи само за една пътна лента от платното за движение с допълнителна табела Т9.

(3) На кръстовище задължителната посока (посоки) на движение по пътните ленти се указва с пътен знак от група "Г" (от Г1 до Г6 вкл.), поставен над съответната пътна лента.

Чл. 11. (1) На едно и също място се поставят не повече от два различни пътни знака и две допълнителни табели.

(2) Допуска се в населени места да се поставят на едно място до три различни пътни знака с три допълнителни табели.

(3) Разпоредбата на ал. 1 не се отнася за пътни знаци група "Ж". За тях са валидни изискванията на раздел VII от глава трета.

Чл. 12. (1) Пътните знаци се поставят един под друг отстрани на платното за движение и един до друг над платното за движение при спазване отгоре надолу или отляво надясно на следния ред:

1. пътен знак група "Б";
2. пътен знак група "А";
3. пътен знак група "В", "Г" и "Д";

4. пътен знак група "Е" и "Ж".

(2) Съвместно с други пътни знаци от група "Ж" могат да се поставят само пътните знаци: Ж4, Ж5, Ж9, Ж12, Ж13, Ж14, Ж15, Ж18 и Ж19.

(3) При два пътни знака от една и съща група отгоре или отляво се поставя знакът, който има по-голямо значение за безопасността на движението.

Чл. 13. (1) Пътен знак, поставен под или до друг пътен знак, се разполага на разстояние не по-малко от 5 cm от него.

(2) Допълнителната табела се поставя непосредствено под пътния знак, за който се отнася, без разстояние между тях.

(3) Другите средства за сигнализиране на пътищата се поставят самостоятелно или заедно с пътни знаци при спазване на изискванията на глава четвърта.

Чл. 14. (1) Пътните знаци трябва да са видими от разстояние, което позволява на водача своевременно да предприеме действия за осигуряване безопасността на движението.

(2) Минималното разстояние за видимост на пътния знак (в m), в зависимост от скоростта на движение V (в km/h), е, както следва:

1. при V до 30 km/h - 50 m;
2. при V до 50 km/h - 100 m;
3. при V до 90 km/h - 150 m;
4. при V над 90 km/h - 250 m.

(3) Когато разстоянието за видимост по ал. 2 не може да се осигури:

1. пътният знак се дублира над или отляво на платното за движение;
2. пътният знак се поставя предварително, като с допълнителна табела T1 се указва разстоянието, след което пътният знак е валиден.

Чл. 15. (1) Пътните знаци и другите средства за сигнализиране на пътищата се закрепват на специално предназначени метални и други конструкции, в т.ч. стълбчета, конзоли, портални рамки, въжени конструкции и др., или на съществуващите в обхвата на пътя пътни принадлежности и съоръжения.

(2) Закрепването на пътните знаци и на другите средства за сигнализиране на пътищата трябва да осигурява тяхната стабилност и независимо от атмосферните условия да не позволява падането, завъртането или изместването им.

Чл. 16. (1) (Изм. - ДВ, бр. 18 от 2004 г.) Пътните знаци се поставят съгласно приложение № 12.

(2) Разстоянието от границата на платното за движение до най-близката точка на пътния знак е от 0,5 до 2,0 m.

(3) Допуска се в населени места при липса на друга техническа възможност разстоянието по ал. 2 да е не по-малко от 0,3 m.

(4) Извън границите на населени места разстоянието от настилката на платното за движение до най-ниско разположената точка на пътния знак или допълнителната табела, поставени отстрани на платното за движение, е от 1,5 до 2,0 m.

(5) В населени места разстоянието от настилката на тротоара до най-ниско разположената точка на пътния знак или допълнителната табела, поставени отстрани на платното за движение, е не по-малко от 2,25 m.

(6) Във или извън границите на населени места разстоянието от настилката на остров върху платното за движение до най-ниско разположената точка на пътния знак или допълнителната табела, поставени върху острова, е не по-малко от 0,6 m.

(7) Разстоянието от настилката на платното за движение до най-ниско разположената точка на пътния знак, поставен над платното за движение, е не по-малко от 5,20 m.

(8) (Нова - ДВ, бр. 18 от 2004 г.) Разстоянието от повърхността на терена до най-ниско разположената точка на табели С4 и С6.3 е от 0,3 до 0,5 m.

(9) (Нова - ДВ, бр. 18 от 2004 г.) Разстоянието от настилката на платното за движение до най-ниско разположената точка на табели С6.1, С6.2 и С7 е от 1,1 до 1,4 m.

(10) (Нова - ДВ, бр. 18 от 2004 г.) Разстоянието от настилката на платното за движение до най-ниско разположената точка на светоотразител С14 е от 0,7 до 0,9 m.

Чл. 17. (1) Пътните знаци, чието действие се ограничава само за определени условия, трябва да са видими само тогава, когато е валидно тяхното действие.

(2) Разпоредбата на ал. 1 не се отнася за пътни знаци В27 "Забранени са престоят и паркирането" и В28 "Забранено е паркирането". Валидността на тяхното действие се уточнява с допълнителна табела.

(3) Символът на пътния знак или пътният знак като цяло може периодично да се променят при промяна на пътните условия, на скоростните режими и др. При изобразяването на символ или на пътен знак със светещи елементи се спазват изискванията по чл. 6, ал. 3 .

Глава трета

ИЗПОЛЗВАНЕ НА ПЪТНИТЕ ЗНАЦИ

Раздел I

Предупредителни пътни знаци за опасност група "А"

Чл. 18. (1) Предупредителните пътни знаци за опасност група "А" имат формата на равноностранен триъгълник с хоризонтална основа и връх, разположен вертикално над нея, червена гранична ивица, бял фон и символи с черен цвят.

(2) Различно от оформянето по ал. 1 имат следните пътни знаци:

1. А23 "Участък от пътя в ремонт" - фонът е в жълт цвят;

2. (Изм. - ДВ, бр. 18 от 2004 г.) А24 "Светофар" - символът му се състои от три кръга в червен, жълт и зелен цвят с черна гранична ивица, разположени един под друг;

3. А34.1 "Железопътен прелез с един коловоз" и А34.2 "Железопътен прелез с два и повече колове" - състоят се от многоъгълни елементи, оцветени в бял и червен цвят;

4. А35.1, А35.2 и А35.3 "Бализ" - имат формата на правоъгълник, дългата страна на който е разположена вертикално, черна гранична линия, бял фон и съответно три, две или една червени ленти, наклонени към платното за движение;

5. (Нова - ДВ, бр. 109 от 2004 г.) А40 "Внимание! Участък с концентрация на пътнотранспортни произшествия" - фонът е флуоресцентен светоотразителен в жълтозелен цвят, а в случаите по чл. 8а, ал. 1, т. 3 - в бял цвят.

Чл. 19. Изображенията и наименованията на предупредителните пътни знаци за опасност са съгласно приложение № 1.

Чл. 20. (1) Предупредителните пътни знаци за опасност се поставят преди опасния участък на разстояние, както следва:

1. от 50 до 100 m - в населени места;

2. от 100 до 150 m - извън границите на населени места;

3. от 150 до 250 m - на автомагистрала.

(2) Допуска се при липса на друга техническа възможност, предупредителните пътни знаци за опасност да се поставят преди опасния участък на разстояния, по-малки от разстоянията по ал. 1, но не по-малки:

1. от 30 m - в населени места;

2. от 60 m - извън границите на населени места.

(3) В случаите по ал. 2 разстоянието до опасния участък се указва с допълнителна табела Т1.

(4) При необходимост от сигнализиране на опасност по дълъг пътен участък дължината на участъка се указва с допълнителна табела Т2.

(5) Предупредителните пътни знаци за опасност при необходимост се повтарят. В този случай разстоянието от предварително поставения знак до опасния участък се указва с допълнителна табела Т1.

Чл. 21. (1) Пътни знаци А1 "Опасен завой надясно" и А2 "Опасен завой наляво" се използват за сигнализиране на:

1. (изм. - ДВ, бр. 18 от 2004 г.) крива, в която не е осигурено разстоянието за видимост, съгласно приложение № 13;

2. крива, в която е необходимо скоростта на движение да се намали с повече от 20 km/h спрямо скоростта от предходния пътен участък;

3. крива с радиус, равен или по-малък от 200 m, и централен ъгъл, равен или по-голям от 30°.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 18 от 2004 г.) Пътни знаци А3 "Последователни опасни завои, първият от които е надясно" и А4 "Последователни опасни завои, първият от които е наляво" се използват за сигнализиране на две или повече последователни криви, всяка от които трябва да е сигнализирана съгласно ал. 1, и разстоянието между тях е по-малко от 100 m или по-малко от разстоянието за видимост съгласно приложение № 13.

Чл. 22. (1) Пътни знаци А5 "Стръмен наклон при спускане" и А6 "Стръмен наклон при изкачване" се използват за сигнализиране на пътни участъци с надлъжен наклон, равен или по-голям от 7 на сто и с дължина над 100 m.

(2) При ограничена видимост наклонът съгласно ал. 1 се сигнализира и в участък с дължина, по-малка от 100 m.

(3) На пътни знаци А5 и А6 се указва с цифра стойността на наклона в проценти, като се закръглява на цяло число до по-близката му стойност. При променлива стойност на наклона в знаците се указва неговата най-голяма стойност.

(4) При пътен участък с наклон съгласно ал. 1 и с дължина, по-голяма от 200 m, под пътни знаци А5 или А6 се поставя допълнителна табела Т2, с която се указва дължината на участъка.

(5) При необходимост с допълнителна табела Т6 се указва видът на пътните превозни средства, за които наклонът е опасен.

Чл. 23. (1) Пътни знаци А7 "Платно за движение, стеснено от двете страни", А8 "Платно за движение, стеснено отляво" и А9 "Платно за движение, стеснено отясно" се използват за сигнализиране на пътни участъци, в които платното за движение се стеснява, но броят на пътните ленти се запазва и наклонът на прехода към стеснението е съответно по-голям:

1. от 1:20 - при скорост на движение не по-голяма от 50 km/h;

2. от 1:50 - при по-висока скорост на движение.

(2) При стеснение на двулентов двупосочен път и невъзможност да се осигури необходимата за две пътни ленти широчина пътният участък се сигнализира от двете страни с пътни знаци А7 или А8 и А9 независимо от наклона на прехода, като сигнализацията се допълва съответно с пътни знаци Б5 "Пропусни насрещно движещите се пътни превозни средства!" и Б6 "Премини, ако пътят е свободен!".

(3) Пътни знаци А7, А8 и А9 не се използват за сигнализиране на:

1. намаляване броя на пътните ленти в някоя от посоките на движение;

2. край на допълнителна пътна лента, предназначена за бавнодвижещи се пътни превозни средства.

Чл. 24. (1) Пътни знаци А10 "Подвижен мост" и А11 "Пътят води до кей или бряг" се

използват за сигнализиране на подвижен мост или водно препятствие.

(2) Пътните знаци по ал. 1, поставени на път извън границите на населени места, задължително се повтарят на разстояние не по-малко от 50 m преди опасността.

Чл. 25. (1) Пътен знак А12 "Неравности по платното за движение" се използва за сигнализиране на пътен участък, по който движението с допустимата максимална скорост е опасно поради неравности на пътната настилка.

(2) Когато неравностите на пътната настилка налагат намаляване на допустимата максимална скорост с 20 или повече от 20 km/h, ограничението се сигнализира с пътен знак В26.

(3) При сигнализиране на неравности по пътен участък с дължина, по-голяма от 50 m, под пътен знак А12 се поставя допълнителна табела Т2, с която се указва дължината на опасния участък.

(4) Пътен знак А12 не се използва за сигнализиране на участък от пътя в ремонт.

Чл. 26. Пътен знак А13 "Изкуствени неравности по платното за движение" се използва за сигнализиране на изпъкнали изкуствени неравности (гърбици) върху платното за движение с оглед принудително намаляване скоростта на пътните превозни средства.

Чл. 27. (1) Пътен знак А14 "Опасен пътен банкет" се използва за сигнализиране на пътен участък с неподравнен и нестабилизиран банкет, който не осигурява безопасност при навлизане или спиране на пътните превозни средства върху него.

(2) Когато дължината на пътния участък с нестабилизиран банкет е по-голяма от 100 m, тя се указва с допълнителна табела Т2.

Чл. 28. (1) Пътен знак А15 "Опасност от хлъзгане" се използва за сигнализиране на пътен участък, в който съществува опасност от хлъзгане поради замърсяване, овлажняване или заледряване на пътната настилка.

(2) При овлажняване и заледряване на пътната настилка върху мост, виадукт, естакада или друго пътно съоръжение в резултат на специфични метеорологични условия под пътен знак А15 се поставя допълнителна табела Т14 "При сняг и зимни условия". Знакът А15 и допълнителната табела Т14 се свалят или закриват след отпадане на необходимостта от тях.

Чл. 29. (1) Пътен знак А16 "Възможно е изхвърляне на малки камъни" се използва за сигнализиране на пътен участък с нестабилизирана повърхност на настилката, която създава опасност от изхвърляне на малки камъни от колелата на пътните превозни средства.

(2) Когато дължината на опасния участък е по-голяма от 100 m, тя се указва с допълнителна табела Т2.

Чл. 30. (1) Пътен знак А17 "Опасност от срутване или наличие на паднали камъни" се използва за сигнализиране на пътен участък, в който съществува опасност от падащи или паднали камъни върху платното за движение.

(2) Когато дължината на опасния участък е по-голяма от 50 m, тя се указва с допълнителна табела Т2.

Чл. 31. (1) Пътен знак А18 "Пешеходна пътека" се използва за предупреждаване на водачите на пътни превозни средства за приближаването на пешеходна пътека между кръстовища, сигнализирана с пътен знак Д17.

(2) Пътен знак А18 не се използва за предупреждаване за приближаването на пешеходна пътека в кръстовище.

Чл. 32. (1) Пътен знак А19 "Деца" се използва за сигнализиране на пътен участък, разположен в близост до училище, детско заведение, площадка за игра, детски лагер и др.,

в който е възможна внезапна поява на деца върху платното за движение.

(2) Извън границите на населени места пътен знак А19 задължително се повтаря на разстояние не по-малко от 50 m преди опасния участък, което се указва с допълнителна табела Т1.

Чл. 33. Пътен знак А20 "Велосипедисти" се използва за сигнализиране на пътен участък, в който велосипедисти навлизат или пресичат платното за движение.

Чл. 34. Пътни знаци А21 "Възможна е поява на домашни животни" и А22 "Възможна е поява на диви животни" се използват за сигнализиране на пътен участък, в който е възможно внезапно навлизане на животни върху платното за движение.

Чл. 35. Пътен знак А23 "Участък от пътя в ремонт" се използва за сигнализиране на пътен участък в обхвата на пътя, в който се извършват строителни или ремонтни работи, дейности по поддържането, при аварийни ситуации и др.

Чл. 36. (1) Пътен знак А24 "Светофар" предупреждава за приближаването на място, в което пътното движение се регулира със светлинни сигнали, подавани от пътни светофари.

(2) Пътен знак А24 се поставя:

1. преди всеки светофар - извън границите на населени места;
2. преди първия светофар - при навлизане в населено място;
3. преди всеки светофар, за който не е осигурена видимост на светлинните сигнали от:
  - а) 100 m - при скорост на движение не по-голяма от 50 km/h;
  - б) 150 m - при скорост на движение по-голяма от 50 km/h.

Чл. 37. Пътен знак А25 "Кръстовище на равнозначни пътища" предупреждава за приближаването на кръстовище извън границите на населени места, в което няма сигнализиран път с предимство.

Чл. 38. (1) Пътни знаци А26 "Кръстовище с път без предимство", А27 "Кръстовище с път без предимство отдясно" и А28 "Кръстовище с път без предимство отляво" се използват за сигнализиране на кръстовище извън границите на населени места, образувано от пресичане отдясно и/или отляво с път, по който движещите се пътни превозни средства нямат предимство за преминаване през кръстовището.

(2) При кръстовища, сигнализирани съгласно ал. 1, на пътя с предимство не се поставя пътен знак Б3 "Път с предимство", но на пресичания път задължително се поставя пътен знак Б1 "Пропусни движещите се по пътя с предимство" или Б2 "Спри! Пропусни движещите се по пътя с предимство".

(3) Поставянето на пътни знаци Б1 и Б2 съгласно ал. 2 не е задължително, когато пресичаният път е без настилка.

Чл. 39. (1) Пътен знак А29 "Кръстовище с кръгово движение" се използва за сигнализиране на кръстовище, в което движението е кръгово и се извършва само в указаната от стрелките посока.

(2) Пътен знак А29 се поставя:

1. задължително преди всяко кръстовище с кръгово движение - извън границите на населени места;
2. преди първото кръстовище с кръгово движение - в населени места;
3. при необходимост - в населени места.

Чл. 40. (1) Пътен знак А30 "Двупосочно движение" се използва за сигнализиране на пътен участък, в който се променя режимът на движение - от пътното платно с еднопосочно движение се преминава в пътното платно с двупосочно движение.

(2) С пътен знак А30 не се сигнализира пътен участък с дължина до 150 m, в който средната разделителна ивица се прекъсва и се заменя с пътна маркировка и броят на

пътните ленти за всяка от посоките на движение остава непроменен.

Чл. 41. Пътен знак А31 "Пресичане на трамвайна линия" се използва за сигнализиране на пътен участък, пресечен от трамвайна линия, обособена в самостоятелно платно, когато пресичането не е железопътен прелез.

Чл. 42. Пътни знаци А32 "Железопътен прелез с бариери" и А33 "Железопътен прелез без бариери" се използват за сигнализиране на железопътен прелез. Те се поставят над най-отдалечения от прелеза пътен знак А35.1 "Бализ" и задължително се повтарят отляво на платното за движение при пътища I, II и III клас.

Чл. 43. (1) Пътни знаци А34.1 "Железопътен прелез с един коловоз" и А34.2 "Железопътен прелез с два и повече коловоза" се използват за сигнализиране на пресичане на железопътни коловози. Те се поставят пред всеки железопътен прелез, необорудван с бариери, на разстояние 8 m от външния ръб на крайната релса.

(2) С пътни знаци А34.1 и А34.2 се поставя и пътен знак Б2 "Спри! Пропусни движещите се по пътя с предимство".

(3) Пътни знаци А34.1 и А34.2 не е задължително да се поставят на железопътен прелез, в който железопътното движение се извършва с много ниска скорост и движението на пътните превозни средства се регулира със сигнали, подавани от железопътен служител.

Чл. 44. (1) С пътни знаци А35.1, А35.2 и А35.3 "Бализ" се сигнализира приближаването на железопътен прелез, подвижен мост или ферибот. Знаците се поставят преди опасността на разстояния, както следва:

1. на 240 m - пътен знак А35.1;

2. на 160 m - пътен знак А35.2;

3. на 80 m - пътен знак А35.3.

(2) При сигнализиране на железопътен прелез разстоянията по ал. 1 се измерват от външния ръб на крайната релса.

(3) Пътни знаци А35.1, А35.2 и А35.3 с обратен наклон на червените линии задължително се поставят и отляво на платното за движение в следните случаи:

1. при пътища I, II и III клас;

2. при ограничена видимост, независимо от класа на пътя.

(4) Над пътен знак А35.1 в зависимост от естеството на опасността задължително се поставят пътни знаци А10, А11, А32 или А33.

Чл. 45. Пътен знак А36 "Възможно е ниско прелитане на самолети" се използва за сигнализиране на пътен участък, който пресича въздушен подход към летище, и на места, в които е възможно ниско прелитане на самолети. Той предупреждава за възможност от внезапна поява на шум от самолети, който може да породи опасни реакции у водачите на пътни превозни средства.

Чл. 46. (1) (Изм. - ДВ, бр. 18 от 2004 г.) Пътен знак А37 "Възможна е поява на силен страничен вятър" се използва за сигнализиране на пътен участък, в който е възможна внезапна поява на страничен вятър със скорост, по-голяма от скоростта в приложение № 14.

(2) За определяне посоката и силата на вятъра заедно с пътен знак А37 може да се използва и ветропоказателен чувал (ръкав). Той има формата на символа на знака и е оцветен с бели и червени напречни ивици.

(3) При необходимост от ограничаване на скоростта на движение под пътен знак А37 се поставя пътен знак В26.

Чл. 47. (1) Пътен знак А38 "Тунел" се използва за сигнализиране на тунел. Под него се поставя допълнителна табела Т1, която указва разстоянието до тунела.

- (2) Когато платното за движение в тунела е двулентово, а движението по него - двупосочно, изпреварването в тунела се забранява с пътен знак В24.
- (3) При сигнализиране на тунел по пътища извън границите на населени места пътен знак А38 се поставя на разстояние 300 m преди входа на тунела и се повтаря на разстояние 150 m преди него.
- (4) При сигнализиране на тунел по автомагистрала пътен знак А38 се поставя на разстояние 1000 m преди входа на тунела и се повтаря на 500 m преди него.
- (5) Непосредствено преди входа на тунела се поставя пътен знак Д9.
- (6) В населени места поставянето на пътен знак А38 не е задължително.

Чл. 48. (1) Пътен знак А39 "Внимание! Други опасности" се използва за сигнализиране на опасности, за които не са предвидени специални пътни знаци.

(2) Пътен знак А39, под който е поставена допълнителна табела Т6 със символ на влак, се използва за сигнализиране приближаването на железопътен прелез, в който железопътното движение се извършва с много ниска скорост. Когато през прелеза преминава влак, пътното движение се регулира със сигнали, подавани от железопътен служител.

Чл. 48а. (Нов - ДВ, бр. 109 от 2004 г.) (1) Пътен знак А40 "Внимание! Участък с концентрация на пътнотранспортни произшествия" се използва за сигнализиране на пътни участъци с концентрация на пътнотранспортни произшествия, установени по реда на Наредба № 5 от 2003 г. за установяване и обезопасяване на участъците с концентрация на пътнотранспортни произшествия по пътищата .

(2) Пътен знак А40 задължително се поставя предварително съгласно чл. 20, ал. 5 , като и двата знака А40 се дублират отляво.

(3) Комисията, която определя мероприятията за обезопасяване на участъците с пътнотранспортни произшествия съгласно Наредба № 5 от 2003 г., взема решение за сигнализиране на пътния участък съгласно приложение № 1 или приложение № 11, буква "в".

(4) Когато пътният участък с концентрация на пътнотранспортни произшествия е с дължина, по-голяма от 100 m, тя се указва с допълнителна табела Т2.

Раздел II

Пътни знаци относно предимството група "Б"

Чл. 49. Пътните знаци относно предимството група "Б" се оформят по следния начин:

- пътен знак Б1 "Пропусни движещите се по пътя с предимство" има формата на равнобедрен триъгълник, едната страна на който е разположена хоризонтално, а срещуположният ѝ връх - вертикално под нея; фонът на знака е бял, а граничната ивица - червена;
- пътен знак Б2 "Спри! Пропусни движещите се с предимство!" има формата на правилен осмоъгълник; фонът на знака е червен, а символът "STOP" и граничната линия са бели;
- пътни знаци Б3 "Път с предимство" и Б4 "Край на пътя с предимство" имат формата на квадрат, единият от диагоналите на който е разположен вертикално; знаците имат централно поле с формата на квадрат с жълт цвят, рамка около него в бял цвят и гранична линия в черен цвят; знак Б4 има допълнителна черна лента, разположена в средата, перпендикулярно на горната дясна и долната лява страна на квадрата;
- пътен знак Б5 "Пропусни насрещно движещите се пътни превозни средства!" има формата на кръг с бял фон и червена гранична ивица; символът на знака се състои от две успоредни помежду си стрелки, разположени вертикално - лявата е черна, насочена надолу, а дясната - червена, насочена нагоре;
- пътен знак Б6 "Премини, ако пътят е свободен!" има формата на квадрат с хоризонтална

основа и син фон; символът на знака се състои от две успоредни помежду си стрелки, разположени вертикално - лявата е червена, с контур в бял цвят, насочена надолу, а дясната - бяла, насочена нагоре.

Чл. 50. Изображенията и наименованията на пътните знаци относно предимството са съгласно приложение № 2.

Чл. 51. (1) Пътните знаци относно предимството се използват за определяне на реда за преминаване на пътните превозни средства през кръстовища и стеснени участъци от пътя.

(2) Пътните знаци Б1 "Пропусни движещите се по пътя с предимство", Б2 "Спри! Пропусни движещите се с предимство!" и Б3 "Път с предимство" се поставят на кръстовища.

(3) Когато движението в кръстовище се регулира със светлинни сигнали, пътните знаци по ал. 1 се поставят над тях или отстрани на същите носещи конструкции. С тях се регулира движението в случаите, когато светофарната уредба е изключена или работи в режим на жълта мигаща светлина.

(4) Поставянето на пътни знаци Б1 и Б2 на пътища без настилки не е задължително. Допуска се пътен знак Б2 да се поставя на път без настилка само при ограничена видимост в кръстовището.

(5) Пътни знаци Б5 "Пропусни насрещно движещите се пътни превозни средства!" и Б6 "Премини, ако пътят е свободен!" се поставят от двете страни на стеснен пътен участък, ясно видим по цялата си дължина както през деня, така и през нощта. Пътните знаци определят предимството за преминаване през стеснения участък, в който разминаването на срещуположно движещите се пътни превозни средства е затруднено или невъзможно.

Чл. 52. (1) Пътен знак Б1 "Пропусни движещите се с предимство" се поставя преди кръстовище на пътя без предимство. Той указва на водачите на пътни превозни средства, че са длъжни да пропуснат пътните превозни средства, движещи се по пресичания път с предимство, без да ги задължава да спрат.

(2) Пътен знак Б1 се поставя преди кръстовището на разстояние не по-голямо от 20 m. В населени места знакът се поставя в началото на бордюрната крива или на строителната линия на пътя с предимство, когато тя е разположена след началото на кривата.

(3) Когато е необходимо предварително сигнализиране, пътен знак Б1 се предхожда от същия знак, който се поставя преди кръстовището на разстояние:

1. от 50 до 100 m - в населени места;
2. от 100 до 150 m - извън границите на населени места.

(4) Разстоянието по ал. 3 се указва с допълнителна табела Т1.

(5) Когато път с предимство изменя направлението си в кръстовището, под пътен знак Б1 се поставя допълнителна табела Т13, указваща направлението на пътя с предимство в кръстовището.

Чл. 53. (1) Пътен знак Б2 "Спри! Пропусни движещите се по пътя с предимство!" се поставя преди кръстовище на път без предимство. Той указва на водачите на пътни превозни средства, че са длъжни да спрат на стоп- линията, очертана с пътна маркировка, или на линията, на която е поставен знакът, когато стоп-линия не е очертана. Преди да потеглят отново, водачите са длъжни да пропуснат пътните превозни средства, които се движат по пътя с предимство.

(2) Пътен знак Б2 се поставя на място, което осигурява на водача на спрялото пътно превозно средство добра видимост към пътя с предимство, без да пречи на преминаващите с предимство пътни превозни средства и пешеходци в следните случаи:

1. на кръстовище:

а) в което видимостта не е осигурена;
б) в което видимостта е осигурена, но движението на пътните превозни средства по пътя с предимство е с голяма интензивност и преминаването през кръстовището е силно затруднено;

2. на железопътен прелез без бариери.

(3) Пътен знак Б2 не се поставя на пътна лента за ускоряване на движението.

(4) Извън границите на населени места преди пътен знак Б2 се поставя пътен знак Б1 с допълнителна табела Т8, която указва разстоянието между двата пътни знака.

(5) Изискването на ал. 4 не се отнася за случаите, в които пътен знак Б2 е поставен на:

1. път без настилка;

2. изход от крайпътен имот;

3. кръстовище, в което движението се регулира със светлинни сигнали.

(6) Когато път с предимство изменя направлението си в кръстовище, под пътен знак Б2 се поставя допълнителна табела Т13, указваща направлението на пътя с предимство в кръстовището.

Чл. 54. (1) В населени места пътен знак Б3 "Път с предимство" се поставя в началото на пътя с предимство и се повтаря пред всяко следващо кръстовище.

(2) Пътищата без предимство, които пресичат пътя с предимство или се вливат в него, задължително се сигнализират с пътни знаци Б1 или Б2.

(3) Когато път с предимство изменя направлението си в кръстовище, под пътен знак Б3 се поставя допълнителна табела Т13, указваща направлението на пътя с предимство в кръстовището.

(4) В случаите по ал. 3 допълнителна табела Т13 се поставя задължително на всеки един от клоновете на кръстовището под пътен знак Б1 или Б2.

(5) Допуска се пътен знак Б3 да се поставя и след кръстовище с повече от четири клона, в което пътят с предимство променя направлението си и съществува опасност водачите на пътни превозни средства да загубят ориентация за направлението на пътя с предимство.

Чл. 55. (1) Пътен знак Б4 "Край на пътя с предимство" се поставя преди зоната за изчакване на кръстовище, в което пътят, сигнализиран с пътен знак Б3, престава да има предимство по отношение на другите пътища.

(2) Пътен знак Б4 може да се повтори един или повече пъти преди мястото, в което се прекратява предимството на пътя, като съответните разстояния се указват с допълнителна табела Т1.

Чл. 56. Пътен знак Б5 "Пропусни насрещно движещите се пътни превозни средства!" се поставя преди стеснен пътен участък от дясната страна на водачите на пътните превозни средства, на които се забранява да навлизат в пътния участък, когато преминаването им през него е невъзможно без спиране на насрещно движещите се пътни превозни средства.

Чл. 57. Пътен знак Б6 "Премини, ако пътят е свободен!" се поставя преди стеснен пътен участък от дясната страна на водачите на пътни превозни средства, на които се предоставя предимство за преминаване.

Чл. 58. (1) При сигнализиране на стеснен пътен участък с пътни знаци Б5 и Б6 предимство за преминаване се осигурява на пътните превозни средства, които:

1. се движат по пътно съоръжение с намалена носимоспособност;

2. изкачват наклон и/или пътната лента не осигурява условия за изчакване.

(2) Пътни знаци Б5 и Б6 се поставят на разстояние от 5 до 15 m преди стеснения пътен участък на място, в което водачите на пътните превозни средства трябва да спрат, за да пропуснат насрещно движещите се пътни превозни средства.

Раздел III

Пътни знаци за въвеждане на забрана и за отменяне на въведена забрана група "В"

Чл. 59. (1) Пътните знаци за въвеждане на забрана и за отменяне на въведена забрана имат формата на кръг с бял фон, червена гранична ивица и символи и надписи в черен цвят.

(2) Различно от оформянето по ал. 1 имат следните пътни знаци:

1. пътен знак В1 - червен фон, без гранична ивица; символът е бял правоъгълник, разположен хоризонтално през центъра;
2. пътни знаци В14, В21, В22, В23 и В30 - с диаметрално разположена червена лента от горен ляв към долен десен квадрант;
3. пътни знаци В24 и В25 - левите символи са червени;
4. пътен знак В27 - със син фон с бял контур и две диаметрално разположени червени ленти с бял контур, съответно от горен ляв към долен десен квадрант и от горен десен към долен ляв квадрант;
5. пътен знак В28 - със син фон с бял контур и диаметрално разположена червена лента с бял контур от горен ляв към долен десен квадрант;
6. (изм. - ДВ, бр. 18 от 2004 г.) пътен знак В29 - с черна линия, разположена хоризонтално в средата, с черни надписи над и под нея;
7. пътни знаци В31, В32, В33 и В34 - с черна гранична ивица и с по три успоредни черни линии, разположени от горен десен към долен ляв квадрант.

Чл. 60. Изображенията и наименованията на пътните знаци за въвеждане на забрана и за отменяне на въведена забрана са съгласно приложение № 3.

Чл. 61. (1) Пътен знак за въвеждане на забрана се поставя непосредствено преди участъка от пътя, за който се отнася забраната.

(2) Пътен знак за отменяне на въведена забрана се поставя на място, в което отпада необходимостта от въведената забрана.

(3) Въведена забрана с пътен знак от група "В" е в сила до следващото кръстовище.

(4) Когато забраната по ал. 3 трябва да се отмени преди следващото кръстовище, крайт на зоната на действие на въведената забрана се определя чрез:

1. пътен знак, който отменя въведената забрана;
2. допълнителна табела Т2, поставена под пътния знак за въвеждане на забрана, когато дължината на зоната на действие на въведената забрана е по-малка от 100 m.
- (5) Когато дължината на зоната на действие на въведена с пътен знак забрана е по-голяма от 1000 m, пътният знак се повтаря на разстояния на всеки 500 m.
- (6) В случаите по ал. 5 под пътните знаци, въвеждащи забрана, се поставят допълнителни табели Т2, които указват разстоянието до края на зоната на действие на забраната. Крайт на зоната на действие на забраната задължително се сигнализира със съответния пътен знак за отмяна на забраната.

Чл. 62. Когато на едно място са поставени едновременно предупредителен пътен знак за опасност от група "А" и пътен знак за въвеждане на забрана от група "В", действието на въведената забрана е в сила до края на опасността, сигнализирана с предупредителния пътен знак.

Чл. 63. Когато ограничението в режима на движение може да се осъществи с пътен знак за въвеждане на забрана от група "В" или с пътен знак със задължително предписание от група "Г", се използва пътен знак от група "Г".

Чл. 64. Пътен знак В1 "Забранено е влизането на пътни превозни средства" се използва за сигнализиране на пътен участък, забранен за движение на пътни превозни средства в едната посока. Пътният знак се поставя в началото на пътния участък. В другия край на

пътния участък се поставя пътен знак Д4 "Еднопосочно движение след знака", когато в насрещната посока не се движат превозни средства от редовните линии за обществен превоз на пътници по утвърден маршрут.

Чл. 65. (1) Пътен знак В2 "Забранено е влизането на пътни превозни средства в двете посоки" се използва за сигнализиране на пътен участък, затворен за движение на пътни превозни средства и в двете посоки. Пътният знак се поставя в началото на пътния участък, съответно за двете посоки на движение.

(2) На изходите на затворения пътен участък за излизашите от него пътни превозни средства се поставя пътен знак Б1 "Пропусни движещите се по пътя с предимство!" или Б2 "Спри! Пропусни движещите се по пътя с предимство!".

Чл. 66. (1) Пътни знаци В3 "Забранено е влизането на моторни превозни средства, с изключение на мотоциклети без кош и мотопеди", В4 "Забранено е влизането на товарни автомобили", В5 "Забранено е влизането на моторни превозни средства с ремаркета, освен с полуремаркета или единични едноосни ремаркета", В6 "Забранено е влизането на моторни превозни средства с ремаркета", В7 "Забранено е влизането на трактори и самоходни машини", В8 "Забранено е влизането на мотоциклети и мотопеди", В9 "Забранено е влизането на велосипеди", В10 "Забранено е влизането на пътни превозни средства, теглени от животни", В11 "Забранено е влизането на колички за превоз на товари, теглени или бутани от хора", В12 "Забранено е влизането на пешеходци", В13 "Забранено е влизането на пътни превозни средства, обозначени с опознавателен знак опасни товари" и В14 "Забранено е влизането на изобразените пътни превозни средства" се използват за въвеждане на забрана за влизане в пътния участък на изобразените със съответния символ пътни превозни средства.

(2) Под символите на съответните пътни превозни средства на пътни знаци В4, В5 и В6 може да се указва с цифра допустимата максимална маса в тонове. В този случай забраната се отнася само за пътни превозни средства или за състави от превозни средства, чиято маса със или без товар надвишава указаната стойност.

(3) Пътен знак В9 задължително се поставя на пътен участък, до който успоредно или в непосредствена близост е устроена специална алея за велосипедисти.

(4) Пътен знак В10 се поставя:

1. в населени места - в съответствие с приетата организация на движението;
2. извън границите на населени места - на републикански пътища I, II и III клас и на местни пътища със среднодневна годишна интензивност на движението над 400 авт./час.

(5) Под пътен знак В13 с допълнителна табела може да се указват идентификационният код и видът на опасния товар, за който се отнася въведената по ал. 1 забрана.

Чл. 67. (1) Въведените с пътни знаци В1, В2, В3, В5, В6, В7 и В14 забрани не се отнасят за специалните автомобили, с които се извършват строителни, ремонтни работи или текущо поддържане на пътя.

(2) Забраните, въведени с пътни знаци В1, В2 и В3, не се отнасят за превозните средства от редовните линии за обществен превоз на пътници, движещи се по утвърдения им маршрут.

Чл. 68. (1) Въведените с пътни знаци В2 и В3 забрани не се отнасят за пътните превозни средства, които са собственост на лица, живеещи в зоната, за която е въведена забраната, както и за пътните превозни средства, които обслужват по утвърден график обекти в сигнализираните пътни участъци.

(2) Забраните, въведени с пътни знаци В2, В3, В14 и В27, не се отнасят за пътните превозни средства на лица, които притежават документ за инвалидност.

Чл. 69. (1) Пътен знак В15 "Забранено е влизането на пътни превозни средства с

широчина, включително и товара, по-голяма от означената" се използва за сигнализиране на прав пътен участък, в който има изградено пътно съоръжение или съществува препятствие на пътя, което ограничава габарита му, така че светлата широчина е по-малка от 2,90 m.

(2) В знака се указва съществуващата светла широчина, намалена с 0,40 m и закръглена към по-ниската стойност с точност до 0,10 m.

Чл. 70. (1) Пътен знак В16 "Забранено е влизането на пътни превозни средства с височина, включително и товара, по-голяма от означената" се използва за сигнализиране на пътен участък, който не се намира във вертикална крива и в който има изградено пътно съоръжение или съществува препятствие на пътя, което ограничава габарита му, така че светлата височина е по-малка от 4,50 m.

(2) В знака се указва съществуващата светла височина под съоръжението (препятствието), намалена с 0,20 m и закръглена към по-ниската стойност с точност до 0,10 m.

Чл. 71. (1) Пътен знак В17 "Забранено е влизането на пътни превозни средства или състав от пътни превозни средства с дължина, включително и товара, по-голяма от означената" се използва за сигнализиране на пътен участък в хоризонтална крива, в който широчината на пътната лента не позволява преминаването на пътни превозни средства или състави, в т.ч. товара им, с дължина над 12 m и широчина 2,60 m без навлизането им в пътната лента за насрещно движение.

(2) В знака се указва допустимата максимална дължина на пътното превозно средство, закръглена към по-високата стойност с точност до 0,50 m.

Чл. 72. (1) Пътни знаци В18 "Забранено е влизането на пътни превозни средства с маса с товар, по-голяма от означената" и В19 "Забранено е влизането на пътни превозни средства с натоварване на която и да е от осите, по-голямо от означеното" се използват за сигнализиране на пътен участък, в който движението на пътни превозни средства с маса или осово натоварване над определените стойности застрашава целостта на пътното съоръжение или на пътната настилка.

(2) В знаците се указват конкретните допустими стойности за маса или натоварване на ос, закръглени към по-ниската стойност с точност до 0,50 тона.

Чл. 73. Пътни знаци В13, В15, В16, В17, В18 и В19 освен в началото на пътния участък, в който трябва да се въведе забраната, могат да се поставят и предварително, на предходното кръстовище, като разстоянието до мястото на въвеждане на забраната се указва с допълнителна табела Т1.

Чл. 74. (1) Пътен знак В20 "Забранено е движението на пътните превозни средства едно след друго на разстояние, по-малко от означеното" се използва за сигнализиране на пътен участък, в който пътните условия (хлъзгава настилка, ограничена видимост и др.) изискват спазване на определена минимална дистанция между превозните средства.

(2) Когато се налага да се въведе ограничение за минимална дистанция само за определен вид пътни превозни средства, под пътния знак В20 се поставя допълнителна табела Т6 със съответния символ.

(3) Пътен знак В20 се използва и в случаите, когато е необходимо да се ограничи броят на пътните превозни средства, едновременно преминаващи върху пътното съоръжение, с оглед предотвратяване на натоварване, превишаващо неговата носимоспособност.

Чл. 75. Пътни знаци В21 "Забранено е завиването надясно", В22 "Забранено е завиването наляво" и В23 "Забранено е завиването в обратна посока" се използват за създаване на необходимата организация на движението.

Чл. 76. (Изм. - ДВ, бр. 18 от 2004 г.) Пътен знак В24 "Забранено е изпреварването на

моторни превозни средства, с изключение на мотоциклети без кош и мотопеди" се използва за сигнализиране на пътен участък, в който не е осигурено минималното разстояние за видимост съгласно приложение № 13.

Чл. 77. (1) (Изм. - ДВ, бр. 18 от 2004 г.) Пътен знак В25 "Забранено е на товарни автомобили с допустима максимална маса над 3,5 тона да изпреварват моторни превозни средства, с изключение на мотоциклети без кош и мотопеди" се използва за сигнализиране на пътен участък с надлъжен наклон при изкачване и с дължина, по-голяма от критичната дължина за наклона, съгласно приложение № 15.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 18 от 2004 г.) Когато пътният участък се състои от отсечки с различни наклони, критичната дължина е достигната или надмината тогава, когато сборът на съотношенията $a/A+v/B+c/C$ е по-голям или равен на единица, където а, в и с са дължините на отсечките с различни наклони, а А, В и С - критичните дължини на изкачване за съответните наклони съгласно приложение № 15.

(3) Пътен знак В25 се използва за сигнализиране на пътен участък, в който товарните автомобили при изпреварване създават затруднения и опасност за останалите участници в движението.

Чл. 78. В зоната на действие на пътни знаци В24 и В25 не се поставя пътен знак В27 "Забранени са престоят и паркирането".

Чл. 79. (1) Пътен знак В26 "Забранено е движението със скорост, по-висока от означената" се използва за въвеждане на ограничение на допустимата максимална скорост на движение съгласно чл. 21, ал. 1 от Закона за движението по пътищата (ЗДвП) .

(2) (Изм. - ДВ, бр. 18 от 2004 г.) Когато скоростта се ограничава с повече от 20 km/h, тя неколкостранно се намалява с 20 km/h, като пътен знак В26 се поставя на разстояния съгласно приложение № 16.

(3) Когато скоростта на движение трябва да се ограничи с 30 km/h, намалението е еднократно.

(4) Когато обзорът на железопътен прелез е ограничен и се налага спиране на пътните превозни средства, скоростта предварително се ограничава с пътен знак В26 до 20 km/h. Пътният знак се поставя преди железопътния прелез над пътен знак А35.3.

Чл. 80. (1) Пътен знак В27 "Забранени са престоят и паркирането" и В28 "Забранено е паркирането" се използват за въвеждане на забрана за престой и/или паркиране в пътен участък, в който спрелите пътни превозни средства затрудняват или пречат на пътното движение, като ограничават видимостта и широчината на платното за движение.

(2) Началото на зоната на действие на пътен знак В27 и В28 може да се сигнализира с допълнителна табела Т3.1 или Т3.2. В допълнителната табела Т3.2 може да се указва разстоянието в метри до края на зоната на действие на пътния знак.

(3) Продължаването на зоната на действие на пътен знак В27 или В28 се сигнализира с допълнителна табела Т4.1 или Т4.2. В допълнителната табела Т4.2 могат да се указват разстоянията в метри съответно до началото и до края на зоната на действие на пътния знак.

(4) Когато краят на зоната на действие на пътен знак В27 или В28 е преди следващото кръстовище, тя се сигнализира с допълнителна табела Т5.1 или Т5.2. В допълнителната табела Т5.2 може да се указва разстоянието (в метри) до началото на зоната на действие на пътния знак.

(5) Пътни знаци В27 и В28 се поставят напречно или успоредно на оста на пътя. В първия случай под тях се поставят допълнителни табели Т3.1, Т4.1 и Т5.1, а във втория - допълнителни табели Т3.2, Т4.2 и Т5.2.

(6) Действието на въведените с пътни знаци В27 и В28 забрани може да се ограничи по отношение на времето (часове, дни) с допълнителните табели Т10, Т15 или Т16.

(7) В населени места пътен знак В28 може да се използва сезонно през зимния период за улеснение при почистването на снега от платното за движение. В този случай под пътния знак се поставя допълнителна табела Т14. През останалите сезони пътен знак В28 се закрива или демонтира.

(8) С пътен знак В27 не се въвежда забрана за превозните средства от редовните линии за обществен превоз на пътници, движещи се по утвърден маршрут.

(9) Забраната на пътен знак В27 не се отнася за пътните превозни средства на лица, притежаващи документ за инвалидност, и за пътните превозни средства, превозващи болни до или от лечебно заведение, за времето, необходимо за слизване или качване на болния.

Чл. 81. Пътен знак В29 "Забранено е преминаването без спиране" се поставя непосредствено преди мястото, в което се налага спиране поради извършване на определени административни процедури. В горната половина на знака се поставя надпис "Митница", "Контрола", "Плащане", "Полиция" и др., който указва конкретната причина, наложила спирането. В долната половина на знака надписът се повтаря, изписан на френски език.

Чл. 82. Пътен знак В30 "Забранена е употребата на звуков сигнал" се използва само извън границите на населени места, в които се налага ограничаване на шума.

Чл. 83. (1) Пътни знаци В31 "Край на въведената с пътен знак забрана за изпреварване", В32 "Край на въведената с пътен знак забрана за изпреварване от товарни автомобили с допустима максимална маса над 3,5 t", В33 "Край на въведената с пътен знак забрана за движение със скорост, по-висока от означената" и В34 "Край на забраните, въведени с пътни знаци" се използват за отмяна на въведени със съответните пътни знаци забрани.

(2) Пътни знаци В31, В32 и В33 не се използват за сигнализиране края на зоната на действие на пътни знаци В24, В25 и В26, когато:

1. зоната на действие на пътните знаци е с дължина не по-голяма от 100 m и е указана с допълнителна табела Т2;

2. краят на зоната на действие на пътните знаци съвпада с кръстовище.

(3) Пътни знаци В31, В32 или В33 се използват, когато се отменя една конкретна забрана, въведена с пътен знак В24, В25 или В26.

(4) Пътен знак В34 се използва само в случаите, когато се отменят едновременно две или повече забрани, въведени с пътни знаци В24, В25 или В26.

Раздел IV

Пътни знаци със задължителни предписания група "Г"

Чл. 84. (1) Пътните знаци със задължителни предписания имат формата на кръг, син фон, бяла гранична линия и символи в бял цвят.

(2) Различно от оформянето по ал. 1 имат следните пътни знаци:

1. пътен знак Г18 - има червена лента, разположена диаметрално от горен десен към долен ляв квадрант;

2. пътен знак Г19 - символът му е в бял и черен цвят;

3. пътен знак Г20 - има правоъгълна форма, бял фон, черна гранична ивица, изобразен е символът на пътен знак В13, а под него - пътен знак Г1, Г2 или Г3.

Чл. 85. Изображенията и наименованията на пътните знаци със задължителни предписания са съгласно приложение № 4.

Чл. 86. Пътните знаци със задължителни предписания се поставят непосредствено преди

пътния участък, за който се въвеждат задължителните предписания.

Чл. 87. Пътни знаци Г1 "Движение само направо след знака", Г2 "Движение само надясно след знака", Г3 "Движение само наляво след знака", Г4 "Движение само направо или надясно след знака", Г5 "Движение само направо или наляво след знака" и Г6 "Движение само надясно или наляво след знака" се поставят преди кръстовище или на места, след които движението задължително продължава в предписаната посока (посоки).

Чл. 88. Пътни знаци Г7 "Преминаване само надясно пред знака" и Г8 "Преминаване само наляво пред знака" се поставят на места, пред които движението задължително продължава в предписаната посока.

Чл. 89. Пътни знаци Г9 "Преминаване отдясно на знака" и Г10 "Преминаване отляво на знака" се поставят в началото на острови върху платното за движение, на разделителни ивици, както и пред препятствия върху пътното платно за обозначаване на страната, от която задължително трябва да са заобиколени.

Чл. 90. Пътен знак Г11 "Преминаване отдясно или отляво на знака" се поставя пред препятствие върху платното за движение за указване възможността за продължаване на движението отляво или отдясно на пътния знак.

Чл. 91. (1) Пътен знак Г12 "Кръгово движение" се поставя непосредствено преди кръстовище, в което движението е кръгово и се извършва само в указаната от стрелките посока.

(2) Когато предимството за преминаване през кръговото кръстовище се сигнализира с пътните знаци относно предимството Б1, Б2 и Б3, пътен знак Г12 се поставя под тях.

(3) За пътните превозни средства, навлезли в кръстовище, пътните знаци относно предимството се поставят отдясно по посока на движението им, а при необходимост, в зависимост от конфигурацията на кръстовището, могат да се повторят отляво в направляващия или централния остров.

Чл. 92. Пътен знак Г13 "Пътна лента или платно за движение само на превозни средства от редовните линии за обществен превоз на пътници" се използва за сигнализиране на пътна лента или на платно за движение, предназначени за движение само на превозни средства от редовните линии за обществен превоз на пътници, движещи се по определен маршрут.

Чл. 93. (1) Пътни знаци Г14 "Задължителен път само за велосипедисти", Г15 "Задължителен път само за пешеходци" и Г16 "Задължителен път само за пешеходци и велосипедисти" се поставят в началото на пътни участъци, предназначени за движение само на съответните участници в движението.

(2) Пътен знак Г15 не се използва за сигнализиране на тротоари.

(3) Разположението на двата символа в пътен знак Г16 указва конкретно коя част от пътя за коя категория участници в движението е предназначена.

(4) В населени места пътен знак Г16 може да се използва за сигнализиране на тротоар само при ниска интензивност на пешеходното движение и широчина, по-голяма от 1,50 m, което позволява безопасно и съвместно ползване на тротоара от пешеходци и велосипедисти. В този случай двете половини на тротоара трябва да са видимо разграничени чрез пътна маркировка.

Чл. 94. (1) Пътен знак Г17 "Задължителна минимална скорост" се използва за въвеждане на задължение за движение на пътните превозни средства след знака със скорост не по-ниска от посочената стойност.

(2) Задължителната минимална скорост, указвана с пътен знак Г17, не може да е по-ниска от 30 km/h и по-висока от 60 km/h.

Чл. 95. Пътен знак Г18 "Край на задължителната минимална скорост" се използва за

обозначаване края на зоната на действие на пътен знак Г17, когато тя не съвпада със следващото кръстовище.

Чл. 96. (1) Пътен знак Г19 "Задължителни вериги за сняг най-малко на две от двигателните колела" се поставя само при необходимост, в началото на пътен участък, в който пътните условия налагат използване на вериги.

(2) При възможност пътен знак Г19 се поставя на места с изградени извън платното за движение площадки, в които има условия за извършване на монтаж на веригите.

(3) Когато действието на пътен знак Г19 се ограничава само за определен вид пътни превозни средства, това се указва с допълнителна табела Т6.

Чл. 97. Пътен знак Г20 "Задължителна посока за движение на пътни превозни средства, обозначени с опознавателен знак за опасни товари" се използва за въвеждане на задължителна посока на движение на указаните пътни превозни средства. За указване на задължителната посока на движение се използват изображенията на пътни знаци Г1, Г2 и Г3.

Раздел V

Пътни знаци със специални предписания група "Д"

Чл. 98. (1) Пътните знаци със специални предписания имат формата на квадрат или правоъгълник. Цветът на фона на пътните знаци е, както следва:

1. за пътни знаци Д1, Д2 и Д3:

а) син - за пътища извън границите на населени места;

б) бял - за пътища в населени места;

2. (изм. и доп. - ДВ, бр. 109 от 2004 г.) за пътни знаци Д4, Д7, Д8, Д15, Д16, Д17, Д18, Д19, Д20, Д21, Д22, Д23, Д24 и Д25 - син;

3. за пътни знаци Д5 и Д6 - зелен;

4. за пътни знаци Д9 и Д10:

а) зелен - за автомагистрала;

б) син - за всички останали пътища;

5. за пътни знаци Д11, Д12, Д13 и Д14 - бял.

(2) Символите и надписите на пътните знаци са бели - при зелен или син фон, и черни - при бял фон.

(3) Различно от оформянето по ал. 1 и 2 имат следните пътни знаци:

1. пътни знаци Д6, Д8, Д10, Д12 и Д16 - имат червена диагонално разположена лента от горен десен към долен ляв ъгъл;

2. (изм. - ДВ, бр. 18 от 2004 г.) пътен знак Д14 - има три успоредни черни линии, разположени от горен десен към долен ляв ъгъл.

Чл. 99. Изображенията и наименованията на пътните знаци със специални предписания са съгласно приложение № 5.

Чл. 100. При поставяне на едно място на пътни знаци от група "Д" с различни цветове на фона те се подреждат отгоре надолу, както следва: зелен, син, бял.

Чл. 101. Пътните знаци от група "Д" се използват за въвеждане на специални предписания за участниците в движението и се поставят непосредствено преди местата или участъците от пътя, за които се въвеждат предписанията.

Чл. 102. (1) Пътен знак Д1 "Брой на пътните ленти и посоки за движение по тях" се използва за сигнализиране на пътен участък с две и повече пътни ленти за движение в една посока.

(2) Изображението на пътен знак Д1 трябва да отговаря на следните изисквания:

1. броят на стрелките в знака да съответства на броя на пътните ленти; в знака могат да се

указват и пътните ленти, предназначени за насрещно движение;

2. върху правата вертикална част на стрелките за съответните пътни ленти могат да се поставят изображения на пътни знаци от групи "А", "В" и "Г"; пътният знак е в сила само за пътната лента, която съответства на стрелката, върху която е поставен;

3. (отм. - ДВ, бр. 18 от 2004 г.).

(3) За обозначаване на пътна лента, предназначена за движение само на превозни средства от редовните линии за обществен превоз на пътници, върху съответната стрелка в знака се поставя изображението на пътен знак Г13. Пътната лента задължително се обозначава с надлъжна пътна маркировка и символа "BUS".

Чл. 103. Пътен знак Д2 "Допълнителна пътна лента за бавнодвижещи се пътни превозни средства" се използва само в случаите, когато дължината на допълнителната лента е по-голяма от 200 m.

Чл. 104. Пътен знак Д3 "Указател за предварително престрояване" се използва за сигнализиране на зона за престрояване на път с най-малко две пътни ленти за движение в една посока, в която водачите на пътни превозни средства заемат пътната лента, съответстваща на желаната посока за продължаване на движението след кръстовището.

Чл. 105. (1) Пътен знак Д4 "Еднопосочно движение след знака" се използва за сигнализиране на пътен участък между две кръстовища, в който с пътен знак В1 е въведена забрана за насрещно движение на пътни превозни средства. Предписанието на пътния знак важи до следващото кръстовище.

(2) Пътен знак Д4 не се използва в случаите, когато е разрешено насрещното движение на превозни средства от редовните линии за обществен превоз на пътници.

Чл. 106. Пътен знак Д5 "Автомагистрала" се използва за сигнализиране на път, за който се прилагат правилата за движение по автомагистрала съгласно раздел XIII от глава втора от ЗДвП .

Чл. 107. (1) Пътен знак Д6 "Край на автомагистрала" се използва за сигнализиране на мястото, от което престават да действат правилата за движение по автомагистрала.

(2) За предварително сигнализиране пътен знак Д6 задължително се поставя на разстояние 1500 m преди края на автомагистралата, като това разстояние се указва с допълнителната табела Т1.

Чл. 108. Пътен знак Д7 "Автомобилен път" се използва за сигнализиране на път, за който се прилагат правилата за движение съгласно раздел XIII от глава втора от ЗДвП .

Чл. 109. (1) Пътен знак Д8 "Край на автомобилния път" се използва за сигнализиране на мястото, от което престават да действат правилата за движение по автомобилен път.

(2) За предварително сигнализиране пътен знак Д8 задължително се поставя на разстояние 750 m преди края на автомобилния път, като това разстояние се указва с допълнителната табела Т1.

Чл. 110. (1) Пътен знак Д9 "Тунел" се използва за сигнализиране на тунел с дължина, по-голяма от 70 m, в който от водачите на пътни превозни средства се изисква да спазват специалните правила за движение в тунел съгласно раздел XV от глава втора от ЗДвП . Пътният знак се поставя пред входа на тунела.

(2) В долната част на пътен знак Д9 или с допълнителните табели Т2 и Т17 могат да се указват дължината и наименованието на тунела.

Чл. 111. Пътен знак Д10 "Край на тунела" се поставя след изхода от тунел, сигнализиран с пътен знак Д9, на разстояние не по-голямо от 50 m.

Чл. 112. (1) Пътен знак Д11 "Начало на населено място" се използва за сигнализиране на мястото, от което започват да важат правилата за движение в населено място.

(2) Наименованието на населеното място се повтаря с латински букви, когато в пътни знаци Ж1, Ж2, Ж6, Ж7 или Ж10 също е изписано с латински букви.

(3) Когато за територията на населеното място е необходимо да се въведе допустима максимална скорост на движение, различна от определената по чл. 21, ал. 1 ЗДвП, се поставя и пътен знак В26.

Чл. 113. (1) Пътен знак Д12 "Край на населеното място" се използва за сигнализиране на мястото, от което престават да важат правилата за движение в населено място.

(2) За сигнализиране на населени места с население, по-малко от 500 жители, се допуска пътен знак Д12 да се поставя само от лявата страна на пътя, на обратната страна на пътен знак Д11.

(3) Пътен знак Д12 може да се поставя заедно с пътен знак Ж10, с който се указват наименованието на следващото населено място и разстоянието до него.

Чл. 114. Когато населеното място се състои от няколко отделни части (квартали, зони и др.), разположени по протежение на пътя на разстояния, по-големи от 1 km една от друга, всяка негова част се сигнализира поотделно с пътни знаци Д11 и Д12, в които отгоре се изписва наименованието на населеното място, а под него - наименованието на квартала или зоната.

Чл. 115. (1) С пътни знаци Д13 "Начало на зоната на действие на изображения пътен знак" и Д14 "Край на зоната на действие на изображения пътен знак" се сигнализират съответно входовете и изходите на зоната, на чиято територия е валидно действието на изображения пътен знак за въвеждане на специална забрана, задължение или предписание.

(2) В долната част на пътни знаци Д13 и Д14 или с допълнителна табела могат да се дават допълнителни указания за конкретни участници в движението, за време на действие на изображения пътен знак и др.

Чл. 116. С пътни знаци Д15 "Начало на жилищна зона" и Д16 "Край на жилищна зона" се сигнализират съответно входовете и изходите на специално устроена зона в населено място, чиито специални правила за движение са определени в раздел XIV от глава втора от ЗДвП.

Чл. 117. (1) Пътен знак Д17 "Пешеходна пътека" се използва за сигнализиране на място извън кръстовище, в което пешеходците пресичат платното за движение. При двупосочно движение знакът се поставя от двете страни на платното за движение.

(2) Допуска се при липса на видимост пътен знак Д17 да се използва и за сигнализиране на пешеходна пътека в кръстовище.

(3) Пешеходна пътека извън границите на населени места, сигнализирана с пътен знак Д17, задължително се сигнализира предварително с пътен знак А18.

Чл. 118. С пътен знак Д18 "Болница" се сигнализира намираща се в близост до пътя болница или друго лечебно заведение за оказване на болнична помощ. Водачите са длъжни да предприемат мерки за ограничаване на шума от пътните превозни средства.

Чл. 119. (1) Пътни знаци Д19 "Паркинг" и Д20 "Платен паркинг" се използват за сигнализиране на място, предназначено за паркиране на пътни превозни средства без или срещу заплащане на такса за престой.

(2) Пътни знаци Д19 и Д20 могат да се използват и за предварително сигнализиране на посоката и разстоянието до паркинга. Те се поставят:

1. на разстояние 200 m - извън границите на населени места, както и на отклонението за паркинга;

2. съобразно конкретните пътни условия - в населените места.

(3) В долната част на пътни знаци Д19 и Д20 или с допълнителни табели могат да се

указват:

1. времето, в което паркирането е разрешено;
2. ограничението във времетраенето на паркирането;
3. посоката и разстоянието до паркинга;
4. видът на пътните превозни средства, за които паркингът е предназначен;
5. начинът на паркиране.

Чл. 120. Пътен знак Д21 "Инвалид" се използва за сигнализиране на място, предназначено за паркиране само на пътни превозни средства, обозначени с опознавателен знак "Инвалид". Пътният знак се поставя самостоятелно или в съчетание с пътни знаци В28 или Д19.

Чл. 121. (1) Пътни знаци Д22 "Трамвайна спирка", Д23 "Тролейбусна спирка" и Д24 "Автобусна спирка" се използват за сигнализиране началото на спирка на съответните превозни средства от редовните линии за обществен превоз на пътници.

(2) Когато спирката по ал. 1 не е оформена в специално уширение на платното за движение, крайът ѝ се определя от края на пътната маркировка М14 или, ако няма такава:

1. на 50 m след пътен знак Д22, Д23 или Д24;
2. от последния указател с номерата на линиите и разписанието на превозните средства за обществен превоз на пътници.

(3) Когато спирката е оформена в специално уширение на платното за движение, пътните знаци Д22, Д23 и Д24 се поставят в началото на скосяването за влизане в уширението.

(4) В долната част на пътни знаци Д22, Д23 и Д24 върху синия фон с бял надпис може да се указва наименованието на спирката.

Чл. 121а. (Нов - ДВ, бр. 109 от 2004 г.) С пътен знак Д25 "За използването на пътя се изисква платена винетна такса" се сигнализира републикански път, чието използване изисква платена винетна такса съгласно чл. 10, ал. 2 от Закона за пътищата .

Раздел VI

Пътни знаци, даващи допълнителна информация, група "Е"

Чл. 122. (1) Пътните знаци, даващи допълнителна информация, група "Е" имат формата на правоъгълник със зелен фон за автомагистралите и син фон за останалите пътища.

(2) Фонът на пътни знаци Е22 и Е23 е син независимо от мястото на поставянето им.

(3) Пътните знаци от група "Е" имат бяло поле, в което с черен цвят се изобразяват съответните символи и/или надписи.

(4) Различно от оформянето по ал. 1 и 3 имат следните пътни знаци:

1. пътен знак Е1 - символът е в червен цвят;
2. пътен знак Е2 - символът е изобразен върху син фон с бял цвят, а в бялото поле под него е разположен символ в червен цвят;
3. пътен знак Е7.2 - символът е в черен и зелен цвят;
4. пътен знак Е20 - със син фон и бял надпис;
5. пътни знаци Е22 и Е23 - имат по три полета, разположени едно под друго.

(5) В долния край, върху фона на пътните знаци, с бял цвят може да се указват разстоянието, посоката, работното време на обекта или друга допълнителна информация.

Чл. 123. Изображенията и наименованията на пътните знаци, даващи допълнителна информация, са съгласно приложение № 6.

Чл. 124. (1) Пътните знаци от група "Е" се използват за даване на информация на участниците в движението за възможността да ползват различни видове услуги или помощ в близост до пътя.

(2) При поставяне на едно място на пътни знаци от група "Е" с различни цветове на фона

те се подреждат съгласно изискванията по чл. 100 .

Чл. 125. (1) Пътните знаци от група "Е" се поставят на отклонението към обектите, които сигнализируют.

(2) За предварително сигнализиране пътните знаци от група "Е" се поставят, както следва:

1. извън границите на населени места, преди обекта или отклонението към него:

а) на автомагистрала - на разстояние от 1000 до 2000 m;

б) на останалите пътища - на разстояние от 200 до 300 m;

2. в населено място - на разстояние от 100 до 150 m преди обекта или отклонението към него, както и на самото отклонение.

(3) Посоката и разстоянието от пътния знак за предварително сигнализиране до обекта се указват в долната част на знака или с допълнителна табела.

Чл. 126. Пътен знак Е1 "Медицински пункт" се използва за сигнализиране на лечебно заведение, в което може да се получи първична медицинска помощ.

Чл. 127. (1) Пътен знак Е2 "Болница със звено за спешна медицинска помощ" се използва за сигнализиране на лечебно заведение с център за спешна медицинска помощ.

(2) Пътен знак Е2 се повтаря на всяко отклонение до лечебното заведение.

Чл. 128. Пътен знак Е3 "Полиция" се използва за сигнализиране на обект на полицейска служба. Надписът в знака се повтаря, изписан на френски език.

Чл. 129. (1) Пътни знаци Е4 "Телефон", Е5 "Автосервиз", Е6 "Автомивка", Е7.1 "Бензиностанция", Е7.2 "Бензиностанция, която предлага и безоловен бензин", Е8 "Информационно бюро за туристи", Е9 "Хотел или мотел", Е10 "Ресторант", Е11 "Кафе", Е12 "Къмпинг за палатки", Е13 "Къмпинг за туристически ремаркета", Е14 "Къмпинг за палатки и туристически ремаркета", Е15 "Туристическа база", Е16 "Място за отдих", Е17 "Начало на пешеходен маршрут", Е18 "Вода за пиене" и Е19 "Тоалетна" се използват за сигнализиране на обекти в близост до пътя, в които участниците в движението могат да ползват услугите, указани със съответните символи.

(2) В долния край на пътен знак Е9 може да се постави надпис "ХОТЕЛ" или "МОТЕЛ". Надписите се повтарят, изписани на френски език.

(3) Пътен знак Е18 се поставя само когато водата е годна за пиене.

(4) Когато на едно и също място могат да се получат различни видове услуги, на една обща табела може да се поставят до осем изображения на пътни знаци от група "Е".

Чл. 130. (1) Пътен знак Е20 "Такси" се използва за сигнализиране на място, специално устроено за престой на таксиметрови автомобили. Надписът се повтаря, изписан на френски език.

(2) Когато мястото, предназначено за престой на таксиметрови автомобили, заема участък от крайната дясна пътна лента, началото на участъка се сигнализира с пътен знак Е20 и допълнителна табела Т2, указваща дължината на участъка, а краят на участъка - с пътен знак Е20. Участъкът задължително се очертава с пътна маркировка М14 и се нанася надпис "ТАХИ".

Чл. 131. Пътен знак Е21 "Пешеходен подлез или надлез" се използва за указване входа на подлез или надлез. Знакът се поставя и предварително на разстояние 20 m преди подлеза или надлеза.

Чл. 132. (1) Пътен знак Е22 "Максимални скорости на движение" се използва за указване на допустимите максимални скорости на движение по пътищата в страната. В трите му правоъгълни бели полета, разположени под опознавателния знак BG "Република България" и надписа "BULGARIA", се нанасят допустимите максимални скорости на движение, както следва:

1. в населени места - чрез изображения на пътен знак В26 (50 km/h) и символа за населено място;
  2. извън границите на населени места - чрез изображения на пътен знак В26 (90 km/h) и символа за край на населено място;
  3. за автомагистрала - чрез изображения на пътни знаци В26 (120 km/h) и Д5.
- (2) Пътен знак Е22 се поставя в граничните контролно-пропускателни пунктове при влизане в страната, а при необходимост - и на пътищата, които представляват участъци от международни пътища.

Чл. 133. (1) Пътен знак Е23 "Проходът е отворен или затворен за движение" се поставя в началото на пътен участък, преминаващ през планински проход, за указване на възможността за преминаване и на условията за движение през него.

(2) Наименованието на прохода се изписва в горната част на знака с бял цвят и може да се повтори, изписан с латински букви.

(3) Условията за движение през прохода се указват с подвижни табели, които се поставят съответно в трите бели полета (1, 2 и 3), разположени под надписа. Цветът на фона и съдържанието на табелите в зависимост от конкретната пътна обстановка са, както следва:

1. при отворен за движение проход:

а) табела 1 е със зелен фон и с надпис "ОТВОРЕН" в бял цвят;

б) табела 2 е с бял фон и в зависимост от състоянието на пътя е без надпис или с изображение на пътен знак Г19;

в) табела 3 е с бял фон без надпис;

2. при затворен за движение проход:

а) табела 1 е с червен фон и надпис "ЗАТВОРЕН" в бял цвят;

б) табела 2 е с бял фон, върху който може да има надпис в черен цвят "ПЪТЯТ Е ОТВОРЕН ДО";

в) табела 3 е с бял фон, върху който може да има надпис в черен цвят с наименованието на населеното място, до което ползването на пътя е възможно.

(4) Надписите на подвижните табели може да се повторят, изписани на френски език, а наименованието на населеното място - с латински букви.

(5) Когато в началото на заснежен пътен участък е поставен пътен знак Г19, в табела 2 на пътен знак Е23 задължително се поставя изображението на пътен знак Г19.

Раздел VII

Пътни знаци за направления, посоки, обекти и други група "Ж"

Чл. 134. (1) Пътните знаци за направления, посоки, обекти и други група "Ж" имат формата на квадрат или правоъгълник.

(2) Пътни знаци Ж7 "Указателна стрелка" и Ж8 "Посока към ферибот" имат формата на стрелка.

(3) Фонът на пътните знаци от група "Ж" е, както следва:

1. (изм. - ДВ, бр. 18 от 2004 г.) за пътни знаци Ж1, Ж10, Ж11, Ж14 и Ж15:

а) зелен - за автомагистрала;

б) син - за пътища извън границите на населени места;

в) бял - за пътища в населени места;

2. (нова - ДВ, бр. 18 от 2004 г.) за пътни знаци Ж2 и Ж7:

а) зелен - когато до указаната цел/цели се достига по автомагистрала;

б) син - когато до указаната цел/цели се достига по път извън границите на населени места;

в) бял - когато пътен знак Ж2 се намира на път в населено място и когато до указаната в пътен знак Ж7 цел/цели се достига по път в населено място;

3. (предишна т. 2 - ДВ, бр. 18 от 2004 г.) за пътен знак Ж16 - жълт;
4. (предишна т. 3 - ДВ, бр. 18 от 2004 г.) за пътни знаци Ж3, Ж4, Ж5 и Ж8 - бял;
5. (предишна т. 4 - ДВ, бр. 18 от 2004 г.) за пътен знак Ж6:
  - а) син - за пътища извън границите на населени места;
  - б) бял - за пътища в населени места;
6. (предишна т. 5 - ДВ, бр. 18 от 2004 г.) за пътни знаци Ж9, Ж12, Ж13, Ж17, Ж18, Ж19 и Ж20.2 - син;
7. (предишна т. 6 - ДВ, бр. 18 от 2004 г.) за пътен знак Ж20.1 - зелен;
8. (предишна т. 7 - ДВ, бр. 18 от 2004 г.) за пътни знаци Ж21 и Ж22:
  - а) зелен - за автомагистрала;
  - б) син - за пътища извън границите на населени места;
9. (нова - ДВ, бр. 18 от 2004 г.) за пътни знаци Ж1, Ж2, Ж6, Ж7 и Ж10 - кафяв, когато те указват посоки само към музеи, резервати и паметници на културата по Закона за паметниците на културата и музеите (ЗПКМ) , към национални паркове, природни паркове, резервати, защитени местности и природни забележителности по Закона за защитените територии (ЗЗТ) .

(4) Цветът на символите и надписите е:

1. (изм. - ДВ, бр. 18 от 2004 г.) бял - при зелен, син или кафяв фон;
2. черен - при бял или жълт фон;
3. черен и червен - за пътен знак Ж16;
4. бял и червен - за пътни знаци Ж12, Ж13 и Ж18.

(5) Изображенията върху пътни знаци Ж1, Ж3, Ж4, Ж12, Ж14, Ж15, Ж16 и Ж18 трябва да съответстват на конфигурацията на конкретната пътна обстановка.

(6) (Изм. - ДВ, бр. 18 от 2004 г.) Когато пътни знаци Ж1, Ж2 и Ж6 указват цели, до които се стига по път, различен от пътя, на който са поставени, наименованията на целите се поставят в правоъгълни полета (вложки) с цвят, съответстващ на пътя, по който се достига до указаните цели, съгласно ал. 3, т. 1, 2 или 5.

(7) (Нова - ДВ, бр. 18 от 2004 г.) Когато с пътни знаци Ж1, Ж2, Ж6 и Ж10 се указват посоки към музеи, резервати и паметници на културата по ЗПКМ , към национални паркове, природни паркове, резервати, защитени местности и природни забележителности по ЗЗТ , наименованията им се поставят в правоъгълни полета (вложки) с кафяв цвят.

Чл. 135. На пътните знаци от група "Ж", които се използват за указване на посоки, може да се поставят в намален размер изображения на други пътни знаци.

Чл. 136. Изображенията и наименованията на пътните знаци за направления, посоки, обекти и други са съгласно приложение № 7.

Чл. 137. (Доп. - ДВ, бр. 18 от 2004 г.) Когато на едно място се поставят няколко пътни знаци от група "Ж" с различен цвят на фона или на един пътен знак са указани няколко цели в една посока, разположени в полета с различни цветове, те се подреждат отгоре надолу според цвета: зелен, син, бял, кафяв.

Чл. 138. Пътните знаци от група "Ж" се използват за:

1. предварително указване на посока;
2. указване на посока;
3. потвърждаване на посока;
4. указване номера на пътя;
5. указване на наименованията и местоположението на обекти, населени места и др. и на разстоянието до тях;
6. даване на информация за режима на движение по пътя и др.

Чл. 139. (1) Пътните знаци от група "Ж", които се използват за предварително указване на посока, се поставят преди кръстовище или пътен възел на разстояние от него, както следва:

1. от 20 до 100 m - на пътища с допустима максимална скорост на движение до 50 km/h;
2. от 150 до 250 m - на пътища с допустима максимална скорост на движение до 90 km/h;
3. не по-малко от 500 m - на автомагистралаи.

(2) Разстоянието от мястото на поставяне на пътния знак до кръстовището или до пътния възел може да се указва в долната част на знака или с допълнителна табела Т1.

(3) (Нова - ДВ, бр. 18 от 2004 г.) В случаите, когато пътни знаци Ж1, Ж2 и Ж6 указват три цели в една посока и надписите трябва да се дублират на латиница, се допуска повторно поставяне на пътния знак с надписи само на латиница на разстояние от първия пътен знак не по-малко от:

1. на автомагистралаи и скоростни градски магистралаи - 100 m;
2. на всички останали пътища и улици - 50 m.

Чл. 140. (1) Пътен знак Ж1 "Предварителен указател" се използва за предварително указване на посоките към съответните цели и на номера на пътя.

(2) Пътен знак Ж1 се поставя:

1. извън границите на населени места - преди пътни знаци А25, А26, А27, А28 и А29 на разстояние 50 m;
2. в населено място - преди кръстовището или пътния възел, в което се отклоняват пътища към указаните в знака цели, на разстояние не по-малко от 50 m;
3. на автомагистрала - преди пътния възел на разстояние съответно 500 и 1000 m;
4. на скоростна градска магистрала - на разстояние от 250 до 500 m преди мястото, в което забавителният шлюз на отклонението в пътния възел добива пълната си широчина; когато дължината на шлюза е по-голяма от 180 m, се приема, че тази точка отстои на 180 m от върха на пътната маркировка, с която е обозначен разделителният остров при отклонението;
5. на останалите пътища - на разстояние 250 m преди началото на шлюза на отклонението в пътния възел.

Чл. 141. (1) На пътен знак Ж1 схематично се изобразяват видът на кръстовището или пътния възел и направлението на пътищата, които водят към указаните цели, при спазване на следните изисквания:

1. стрелката, обозначаваща главното направление, се изобразява вертикално с връх, насочен нагоре;
2. стрелките за отклоненията се отделят от стрелката за главното направление:
  - а) със заобляне - при автомагистралаи;
  - б) без заобляне - при пътища I, II, III клас и местни пътища;
3. в кръстовище с кръгово движение главното направление се изобразява със стрелка, оформена по окръжност; частта от окръжността между последното отклонение и входящото направление се изобразява с прекъсната линия по контура на окръжността.

(2) На автомагистрала стрелката за главното направление се нанася в лявата страна на пътен знак Ж1. Стрелките за отклоненията сочат само надясно и са винаги перпендикулярни на стрелката за главното направление.

(3) Върху стрелките на пътен знак Ж1 може да се нанасят изображения на пътни знаци, които дават информация за особеностите на пътя или за режима на движение в съответната посока, като се нанася изображението на не повече от един знак върху всяка стрелка.

(4) В случаите на две отклонения, разположени едно след друго на разстояние не по-голямо от 300 m, може да се използва само един пътен знак Ж1, съдържащ информация и за двете отклонения.

(5) (Изм. - ДВ, бр. 18 от 2004 г.) При върха на всяка стрелка се указват:

1. до две цели - когато надписите се повтарят, изписани с латински букви;
2. до три цели - когато надписите не се повтарят с латински букви.

(6) Надписите за целите по отклоняващите се посоки се разполагат под или над съответната стрелка по начин, който не предизвиква заблуда у водачите на пътни превозни средства. Целите се подреждат отгоре надолу по реда на достигането им и се подравняват отляво.

(7) Когато пътен знак Ж1 указва посоки към обекти, които се сигнализират с пътни знаци Д19, Д20 и от Е1 до Е19 вкл., вместо надписи при върховете на стрелките може да се поставят до три изображения на съответните пътни знаци.

(8) Когато с пътен знак Ж1 се налага едновременното указване на посока към населено място и обект съгласно ал. 7, отгоре се изписва наименованието на населеното място, а под него се поставя изображението на съответния пътен знак. Когато наименованията на населените места са две или три, изображенията на съответните пътни знаци се поставят от дясната им страна.

(9) (Изм. - ДВ, бр. 18 от 2004 г.) На пътен знак Ж1 при върховете на стрелките за съответните направления се указват номерата на автомагистрала и пътища I и II клас чрез изображенията на пътни знаци Ж20.1, Ж20.2 или Ж21.

(10) На пътен знак Ж1 не се указват разстоянията до целите и обектите.

Чл. 142. (1) Пътен знак Ж2 "Предварително указване на посока към населено място или обект" се поставя преди кръстовище или пътен възел на път с две или повече пътни ленти за движение в една посока или на отклонение към населено място с над 30 000 жители.

(2) Пътният знак по ал. 1 се поставя на портални или конзолни конструкции над платното за движение на разстояние от 120 до 180 m преди кръстовището или пътния възел.

(3) Пътен знак Ж2 се състои от отделни полета или табели - за главното направление и за отклонението. В едно поле се указва само една посока. В случаите на сигнализиране с отделни табели всяка табела се поставя над пътната лента, съответстваща на указаната в нея посока на движение, така че стрелките на пътен знак Ж2 да са разположени в средата или до 1/3 от широчината ѝ.

(4) Броят на стрелките в пътния знак трябва да съответства на броя на пътните ленти на входа на кръстовището.

(5) Стрелката, обозначаваща главното направление, се изобразява вертикално с връх, насочен нагоре. Тя се поставя:

1. от двете страни на надписите - при две пътни ленти, в указаната посока;
2. под надписите - при три пътни ленти, в указаната посока.

(6) Посоките за дясното и лявото направление се обозначават със стрелки, наклонени под ъгъл 45° и насочени надясно или наляво. Стрелката се изобразява от страната на съответното отклонение, а надписът с наименованието на целта - вляво или вдясно от нея. На знака не се изобразяват хоризонтални стрелки.

(7) Броят на надписите в пътен знак Ж2 се определя в съответствие с изискванията по чл. 141, ал. 5.

(8) (Изм. - ДВ, бр. 18 от 2004 г.) На пътен знак Ж2 могат да се указват номерата на автомагистрала и пътища I и II клас чрез изображения на пътни знаци Ж20.1, Ж20.2 или Ж21, които се поставят вляво от надписите.

(9) На пътен знак Ж2 не се указват разстоянията до целите и обектите.

Чл. 143. Пътен знак Ж3 "Предварителен указател за отклоняване на движението" се използва за даване на предварителна информация на водачите на пътни превозни средства за предстоящо отклоняване на движението по обходен път поради въведена забрана за навлизане в пътен участък на:

1. всички видове пътни превозни средства;
2. определен вид пътни превозни средства;
3. пътни превозни средства с широчина, височина, дължина или маса, вкл. товара, по-голяма от указаната.

Чл. 144. Изображението на пътен знак Ж3 трябва да отговаря на следните изисквания:

1. пътният участък, за който е въведена забрана за навлизане, се изобразява с вертикална стрелка, насочена нагоре; над върха ѝ се поставя надпис с наименованието на населеното място или обекта, до който води пътят; обходният път се указва схематично вляво или вдясно на стрелката, обозначаваща основното направление, в зависимост от действителното му разположение;
2. конкретната забрана се указва върху стрелката, обозначаваща основното направление, чрез изображението на пътен знак от група "В" (от В1 до В8 вкл., В10 и от В13 до В19 вкл.); за изключване на определен вид пътни превозни средства от забраната, въведена с пътен знак В2, под неговото изображение се поставя изображението на допълнителна табела Т7 със съответния символ;
3. допълнително могат да се указват наименованията на населени места или обекти, през които преминава обходният път, както и неговата дължина в километри; дължината на обходния път се указва с число, което се изписва встрани от схемата, от страната на обходния път.

Чл. 145. (1) Пътен знак Ж4 "Предварителен указател за завиване" се използва в населени места, в които е въведена забрана за движение в определена посока, и за да продължи движението в същата посока, се налага заобикаляне на жилищни квартали, зелени площи, сгради и др. На знака схематично се изобразяват конкретната пътна обстановка и маршрутът на движение.

(2) Пътен знак Ж4 се поставя на разстояние от 50 до 100 m преди кръстовището, от което започва указаният заобиколен маршрут.

(3) Пътен знак Ж4 може да се използва и за сигнализиране на място, в което пътните превозни средства от редовните линии за обществен превоз на пътници могат да завиват в обратна посока.

Чл. 146. (1) Пътен знак Ж5 "Предварителен указател за посоката на движение на означения вид пътни превозни средства" се използва за предварително указване на задължителната посока за движение на пътните превозни средства, чиито символи са изобразени в пътния знак.

(2) Пътен знак Ж5 се поставя преди кръстовището с указана задължителна посока на движение на разстояние, както следва:

1. в населените места - 50 m;
2. извън границите на населените места - 100 m.

(3) Под символа на пътното превозно средство може да се указва с число допустимата му максимална маса в тонове.

Чл. 147. (1) (Изм. - ДВ, бр. 18 от 2004 г.) Пътен знак Ж6 "Указателна табела" се използва за сигнализиране на повече от една цел (населени места или обекти). На знака се указват наименованията на целите, посоките и разстоянията до тях в километри и номерата на

автомагистрала и пътища I и II клас.

(2) Пътен знак Ж6 не се използва за сигнализиране на автомагистрала.

(3) Пътен знак Ж6 се поставя:

1. непосредствено преди кръстовище;

2. вместо пътен знак Ж1 като предварителен указател в случаите, когато на кръстовището е поставен пътен знак Ж6 или Ж7; в този случай не се посочват разстоянията до целите, а с допълнителна табела се указва разстоянието до кръстовището.

(4) Пътен знак Ж6 в зависимост от броя на указваните посоки може да има от две до три полета, разположени едно под друго по направления в следния ред: право, ляво и дясно. В едно поле може да се изобразяват само една стрелка и до три надписа за цели и разстоянията до тях. Разстоянията се указват след надписите. Целите в полето се подреждат отгоре надолу по реда на достигането им.

(5) Не се допуска в знака да се разполага само едно поле - за дясно или ляво направление.

(6) Посоката за право направление се обозначава с вертикална стрелка, чийто връх е насочен нагоре. Стрелката се изобразява в лявата страна на знака, а надписите с наименованията се разполагат вдясно от нея.

(7) Посоките за дясно или ляво направление се обозначават със стрелка, чийто връх е насочен нагоре, наклонена под ъгъл 45° спрямо правото направление, когато пътищата се отклоняват под ъгъл, по-малък от 70° , или с хоризонтална стрелка - за по-големите ъгли на отклонение. Стрелката се изобразява от страната на съответното отклонение, а надписите с наименованията на целите се разполагат вдясно или вляво от нея.

(8) (Изм. - ДВ, бр. 18 от 2004 г.) На пътен знак Ж6 задължително се указват номерата на автомагистрала и пътища I и II клас чрез изображенията на пътни знаци Ж20.2 или Ж21, които се поставят преди надписите.

Чл. 148. (1) Пътен знак Ж7 "Указателна стрелка" се използва за указване посоката на движение към населено място или друг обект. Той се поставя на кръстовища и на пътни възли за указване на мястото за отклоняване на движението от правото направление и при излизане от автомагистрала към път от по-нисък клас. Пътният знак може да се повтори отляво на пътя, в средната разделителна ивица или на остров върху платното за движение.

(2) Пътен знак Ж7 не се използва за сигнализиране на крайпътен обект.

(3) (Изм. - ДВ, бр. 18 от 2004 г.) С пътен знак Ж7 се указват наименованието на населеното място (обекта), номерът на автомагистрала и пътища I и II клас и разстоянието до указаната цел при спазване на следните изисквания:

1. номерът на пътя се указва чрез изображението на пътен знак Ж20.1, Ж20.2 или Ж21 и се поставя, както следва:

а) преди надписа - за отклонения вдясно;

б) след надписа - за отклонения вляво;

2. надписът с наименованието на целта се поставя в средата;

3. разстоянието до целта в километри се поставя откъм върха на стрелката.

(4) (Изм. - ДВ, бр. 18 от 2004 г.) Пътен знак Ж7 може да съдържа до два надписа: за целта и разстоянието до нея, и при необходимост - повторение на надписа на латиница, поставен под надписа на кирилица. При указване на посока към обекти, които се сигнализират с пътни знаци Д19, Д20 и от Е1 до Е19 вкл., вместо надписи се поставят изображенията на съответните знаци.

(5) Допуска се в населено място с пътен знак Ж7 да не се указва разстоянието до сигнализираната цел. В този случай след края на населеното място задължително се поставя пътен знак Ж10 "Потвърждаване на посоката към населено място".

(6) На едно място могат да се поставят не повече от четири знака за една посока или не повече от четири знака с един и същи цвят. Знаците се подреждат по цветове съгласно чл. 137.

(7) (Доп. - ДВ, бр. 18 от 2004 г.) При указване на различни цели в една посока знаците за съответните цели са с еднаква дължина и се подреждат отгоре надолу по реда на достигането им.

(8) Когато на едно място се поставят едновременно няколко знаци Ж7 за указване на цели в лява и дясна посока, те се разполагат един до друг, а при липса на място - един под друг на разстояние 5 cm, като отгоре се поставя знакът за лявата посока.

(9) Когато с пътен знак Ж7 се указва посока към населено място или обект и се заплаща такса за използването на пътя до достигането им, на знака задължително се изобразява пътен знак В29 "Забранено е преминаването без спиране".

(10) Когато с пътен знак Ж7 се сигнализира отклоняване на движението поради извършване на строителство или ремонт на пътен участък, знакът е с жълт цвят и надпис "Обход".

Чл. 149. Пътен знак Ж8 "Посока към ферибот" се използва за сигнализиране на път, водещ до ферибот. Той се поставя на кръстовища и пътни възли за указване на отклонението от правото направление. Пътният знак може да се повтори отляво на пътя в средната разделителна ивица или на остров върху платното за движение.

Чл. 150. (1) Пътен знак Ж9 "Място за завиване в обратна посока" се използва за сигнализиране на място извън кръстовище, специално устроено за завиване в обратна посока.

(2) На път със средна разделителна ивица и пътна лента, предназначена за обратен завой, пътен знак Ж9 се поставя само отляво на платното за движение.

Чл. 151. (1) Пътен знак Ж10 "Потвърждаване на посоката към населено място" се използва за указване на посока за движение към населени места. С него се указват не повече от четири населени места, като надписите с наименованията им се подреждат отгоре надолу по реда на достигането им.

(2) Преди наименованията на населените места може да се укаже номерът на пътя, а след наименованията - разстоянията до тях.

(3) Пътен знак Ж10 се поставя:

1. след пътен възел - на 500 m от края на ускорителния шлюз;

2. след кръстовище извън границите на населени места - на 250 m от края на ускорителния шлюз или заустващата крива;

3. след края на населено място - на 250 m след пътен знак Д12 "Край на населеното място";

4. преди населено място с над 30 000 жители - на разстояние 10 и 5 km преди него.

(4) Когато надписите са повече от два и се дублират на латиница, те се поставят на отделна табела след табелата на кирилица на разстояние 50 m.

(5) Пътен знак Ж10 не се поставя след кръстовище, сигнализирано с пътен знак Ж6 "Указателна табела".

Чл. 152. (1) Пътен знак Ж11 "Наименование на обект" се използва извън границите на населени места за сигнализиране на тунел, местност, проход, планински връх, река, туристическа забележителност и други обекти, които могат да представляват интерес за пътниците. Знакът може да се използва и за обозначаване на границата между две съседни териториално-административни единици.

(2) Когато пътен знак Ж11 се използва за сигнализиране на проход, освен наименованието на прохода в знака може да се укаже с число най-високата кота при преминаване през

прохода.

Чл. 153. (1) Пътен знак Ж12 "Пресичаният път е без изход" се поставя непосредствено преди кръстовището, от което се отклонява пътят без изход.

(2) Пътен знак Ж12 може да се използва и за предварително указване на път без изход, поставен заедно с допълнителна табела Т1, указваща разстоянието до отклонението на пътя без изход.

Чл. 154. Пътен знак Ж13 "Път без изход" се поставя непосредствено след кръстовището, от което започва пътят без изход.

Чл. 155. (1) (Изм. - ДВ, бр. 18 от 2004 г.) Пътни знаци Ж14 "Начало на пътна лента" и Ж15 "Край на пътна лента" се използват за сигнализиране на начало и край на пътна лента на път с две и повече пътни ленти за движение в една посока, когато техният брой се увеличава или намалява. Броят на стрелките в знака и тяхното изображение трябва да съответстват на броя на пътните ленти и тяхното разположение.

(2) Върху правата част на стрелките в пътни знаци Ж14 може да се поставят изображения на пътни знаци за въвеждане на забрана или предупреждаване за опасност. Действието на знака е в сила само за съответната пътна лента.

Чл. 156. (1) Пътен знак Ж16 "Преминаване в платното за насрещно движение" се използва за сигнализиране на строителство или ремонт върху пътен участък, когато съществува възможност за организиране на двупосочно движение върху пътните ленти за насрещно движение.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 18 от 2004 г.) Пътен знак Ж16 се поставя при условията и по реда на Наредба № 16 от 2001 г. за временна организация на движението при извършване на строителство и ремонт по пътищата и улиците .

(3) Схемата, изобразена на пътен знак Ж16, трябва да съответства на действителната конфигурация на пътя, на броя на пътните ленти и на действителните посоки на движение на пътните превозни средства.

Чл. 157. (1) Пътен знак Ж17 "Средна лента за изпреварване в указаната посока" се използва при трилентов пътен участък с двупосочно движение и дължина на пътния участък над 200 m. Знакът се поставя в началото на участъка за указване на мястото, от което средната лента може да се използва за изпреварване.

(2) Пътният участък се сигнализира с пътен знак В24 за пътните превозни средства от насрещното движение, които ползват само една пътна лента.

Чл. 158. (1) Пътен знак Ж18 "Пътна лента със съоръжение за аварийно спиране" се използва на пътен участък със стръмен наклон при спускане, сигнализиран с пътен знак А5 за обозначаване началото на пътна лента с изградено съоръжение за аварийно спиране на пътни превозни средства, получили техническа неизправност.

(2) Схемата на пътен знак Ж18 трябва да съответства на действителното разположение на пътната лента със съоръжението за аварийно спиране спрямо пътя.

(3) Пътен знак Ж18 може да се използва и за предварително сигнализиране, като се постави преди началото на пътната лента с указаното съоръжение заедно с допълнителна табела Т1.

Чл. 159. (1) Пътен знак Ж19 "Препоръчителна скорост" указва на водачите на пътни превозни средства препоръчителната скорост на движение.

(2) Пътен знак Ж19 може да се използва заедно с предупредителните пътни знаци за опасност.

(3) Пътен знак Ж19 се използва и за указване на препоръчителната скорост на движение по маршрут с координирано управление на светофарните уредби на принципа "зелена вълна".

Чл. 160. (1) Пътни знаци Ж20.1 "Номер на автомагистралата по националната класификация", Ж20.2 "Номер на пътя по националната класификация" и Ж21 "Номер на пътя по международната класификация" се използват за указване на номера и класа на пътищата от републиканската пътна мрежа. Съответният знак се поставя след кръстовище, пътен възел или населено място.

(2) Пътен знак Ж20.2 не се използва за сигнализиране на местни пътища.

(3) Когато пътят има номер едновременно по националната и международната класификация, съответните пътни знаци се поставят един до друг или един под друг, като отляво или отгоре се поставя пътен знак Ж20.

Чл. 161. (1) Пътен знак Ж22 "Километров знак" се използва за обозначаване на километража на пътя. Знакът се поставя отдясно, в края на банкета или на друго подходящо място в обхвата на пътя на всеки кръгъл километър по посока на растящия километраж.

(2) На автомагистрала пътен знак Ж22 се поставя в средната разделителна ивица.

Раздел VIII

Допълнителни табели група "Т"

Чл. 162. (1) Допълнителните табели група "Т" имат формата на квадрат и правоъгълник. Цветът на фона е бял, а на символите, надписите и граничната линия - черен.

(2) Различно от оформянето по ал. 1 имат табелите: Т7 "Пътно превозно средство, за което не се отнася действието на пътния знак" и Т16 "Неработни дни", които са с червена лента, диагонално разположена от горен десен към долен ляв ъгъл.

Чл. 163. Изображенията и наименованията на допълнителните табели са съгласно приложение № 8.

Чл. 164. (1) Допълнителните табели се поставят заедно с други пътни знаци за указване на:

1. времето на действие на пътния знак;
2. разстоянието до началото на зоната на действие на пътния знак;
3. дължината на зоната на действие на пътния знак;
4. категориите участници в движението, за които се отнася пътният знак, и др.

(2) Когато под един пътен знак се налага поставянето на повече от една допълнителна табела, символите им може да се изобразят един под друг в обща табела.

Чл. 165. С допълнителна табела Т1 "Разстояние до" се указва разстоянието от пътния знак, под който тя е поставена, до мястото, от което започват да действат въведените с пътния знак забрана, задължение, специално предписание или разстояние до сигнализирания обект.

Чл. 166. Допълнителна табела Т2 "Дължина на" указва дължината на зоната на действие на въведената забрана, задължение или специално предписание.

Чл. 167. (1) Допълнителни табели Т3.1 и Т3.2 "Начало на зоната на действие на пътни знаци В27 и В28", Т4.1 и Т4.2 "Продължаване на зоната на действие на пътни знаци В27 и В28" и Т5.1 и Т5.2 "Край на зоната на действие на пътни знаци В27 и В28" се поставят, както следва:

1. Т3.1 и Т3.2 - на мястото, в което се въвежда забраната;
2. Т4.1 и Т4.2 - в средата на зоната на действие на забраната;
3. Т5.1 и Т5.2 - на мястото, в което преставя да действа въведената забрана.

(2) Допълнителните табели Т3.1, Т4.1 и Т5.1 се поставят перпендикулярно на платното за движение, а табели Т3.2, Т4.2 и Т5.2 - успоредно на платното за движение.

(3) Когато забраната, въведена с пътен знак В27 или В28, се отнася за пътен участък с дължина до 20 m, може да се постави само една от табелите Т3.1, Т3.2, Т4.2 или Т5.2,

която указва дължината на зоната на действие на забраната.

Чл. 168. (1) Допълнителни табели Т6 "Пътно превозно средство, за което се отнася действието на пътния знак" и Т7 "Пътно превозно средство, за което не се отнася действието на пътния знак" се поставят под пътните знаци от групи "А", "В" и "Г", за да указват за кои участници в движението се отнася или не се отнася действието на знака.

(2) При необходимост под символа на превозното средство може да се укаже допустима максимална маса в тонове.

Чл. 169. Допълнителна табела Т8 "Разстояние до пътен знак Б2" се поставя под пътен знак Б1 съгласно изискванията на чл. 53, ал. 4 за указване на разстоянието между двата пътни знака.

Чл. 170. Допълнителна табела Т9 "Стрелка" се използва на пътища с две и повече пътни ленти за движение в една посока. Тя се поставя под пътния знак, с който се въвеждат забрана, задължение или специално предписание, за указване пътната лента, за която действието на знака е в сила.

Чл. 171. (1) Допълнителна табела Т10 "Време на действие на пътния знак" се използва за указване на часовете от денонощието, през които е валидно действието на знака.

(2) При необходимост надписът на табела Т10 може да се постави в една обща табела със символа на табела Т15 или Т16.

(3) Табела Т10 не може да се поставя под пътни знаци В24, В25 и В26.

Чл. 172. Допълнителна табела Т11 "Посока към обект" се използва за указване на посока, а при необходимост - и на разстояние до сигнализиран обект.

Чл. 173. Допълнителна табела Т12 "Начин на паркиране на пътните превозни средства" се използва заедно с пътни знаци Д19 или Д20 за указване начина на паркиране на превозните средства.

Чл. 174. (1) Допълнителна табела Т13 "Направление на пътя с предимство в кръстовището" се поставя под пътни знаци Б1, Б2 и Б3 на кръстовища, в които пътят с предимство променя направлението си.

(2) Схемата на табелата трябва да съответства на действителната конфигурация на кръстовището.

Чл. 175. (1) Допълнителна табела Т14 "При сняг и зимни условия" се поставя под пътен знак А15, когато трябва да се укаже на водачите на пътни превозни средства, че пътният участък е хлъзгав поради овлажняване или заледяване в резултат на специфични атмосферни условия, или при снеговалеж.

(2) В населени места табела Т14 се поставя под пътен знак В28, като се използва сезонно - само през зимния период, за улесняване почистването на снега от платното за движение.

Чл. 176. (1) Допълнителни табели Т15 "Работни дни" и Т16 "Неработни дни" се поставят предимно под пътни знаци от групи "В" и "Г" за указване на дните, в които е в сила действието на пътните знаци.

(2) За работни дни се считат дните от понеделник до петък вкл., а за неработни - почивните дни (събота, неделя и официалните празници).

Чл. 177. Допълнителна табела Т17 "Табела с текст" се поставя под пътен знак в случаите, когато е необходимо да се изясни или ограничи неговото действие и това не може да се изпълни с други допълнителни табели.

Глава четвърта

ДРУГИ СРЕДСТВА ЗА СИГНАЛИЗИРАНЕ

Чл. 178. Другите средства за сигнализиране са с форма, сигнатура и наименование съгласно приложение № 16.

Чл. 179. (1) Направляващото стълбче С1 има бял цвят, а в горната си част - черна, наклонена към платното за движение, ивица с разположени в нея светлоотразяващи правоъгълници.

(2) Светлоотразяващите правоъгълници са:

1. червени - на разположените вдясно на платното за движение стълбчета;
2. бели - на разположените вляво на платното за движение стълбчета.

(3) Направляващите стълбчета се използват за очертаване края на платното за движение. Те се поставят от двете страни на пътя, по външния край на банкета, на разстояние едно от друго, както следва:

1. в прави пътни участъци - 250 m;
2. на участъци в крива, в зависимост от нейния радиус - от 50 до 200 m.

Чл. 180. (1) (Изм. - ДВ, бр. 18 от 2004 г.) Ограничителни табели С4.1, С4.2, С4.3 и С4.4 имат формата на правоъгълник, чиято по-дълга страна е разположена вертикално. Табели С4.1 и С4.2 са оцветени с успоредни, еднакви по широчина червени и бели ивици, насочени под наклон 45° към платното за движение. Табели С4.3 и С4.4 са с червен фон и с две перпендикулярни, еднакви по широчина бели ивици, насочени под наклон 45° към и извън платното за движение.

(2) Ограничителните табели се използват за сигнализиране изменението на широчината на платното за движение.

(3) (Доп. - ДВ, бр. 18 от 2004 г.) Ограничителните табели се поставят от страната на стеснението: С4.1 и С4.3 - отляво, или С4.2 и С4.4 - отдясно на платното по посока на движението.

(4) Ограничителни табели се поставят и под пътни знаци Г9 или Г10, когато с тях се сигнализират разделителни ивици или острови на платното за движение.

(5) (Нова - ДВ, бр. 18 от 2004 г.) Не се допуска едновременното поставяне на табели С4.1 и/или С4.2 с табели С4.3 и/или С4.4 в зоната на видимост на водача на пътното превозно средство.

Чл. 181. Табелата с направляващи стрелки има формата на правоъгълник, върху който са нанесени червени и бели стрелки. Тя се изпълнява в три разновидности, както следва:

1. табела с направляващи стрелки С6.1 се поставя при изменение посоката на пътя и при ограничена видимост в крива или в близост до препятствия; върховете на стрелките са насочени вляво или вдясно в зависимост от изменението на посоката на движение;
2. табела с направляващи стрелки С6.2 се използва на "Т"-образно кръстовище и на криви с малки радиуси, като върховете на стрелките сочат двете възможни посоки на движение;
3. табела с направляващи стрелки С6.3 се използва за сигнализиране на остров или препятствие върху платното за движение в случаите, когато движението на пътните превозни средства може да продължи и от двете им страни; табелата може да се поставя и под знак Г11; тя се поставя така, че върховете на стрелките да сочат нагоре.

Чл. 182. (Изм. - ДВ, бр. 18 от 2004 г.) Табела с направляваща стрелка С7 има квадратна форма, бял фон и червена стрелка, чийто връх сочи посоката на движение. Тя се използва в криви, за да указва изменението на посоката на движение при ограничена видимост.

Табелите се поставят на разстояние от 5 до 50 m една от друга.

Чл. 183. (Изм. - ДВ, бр. 18 от 2004 г.) Светлоотразителят С14.1 има трапецовидна форма, а светлоотразителят С14.2 - правоъгълна форма. Те се използват за сигнализиране на пътни съоръжения, в т.ч. на предпазни огради, подпорни стени, стени на тунели, стълбове, устои на мостове и др., разположени в непосредствена близост до платното за движение.

Светлоотразителите се поставят по дължината на съоръженията така, че отдясно по посока

на движението да е светлоотразителят с червен цвят, а отляво - светлоотразителят с бял цвят.

ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

§ 1. (Изм. - ДВ, бр. 18 от 2004 г.) Наредбата се издава на основание чл. 14, ал. 1 от Закона за движението по пътищата (обн., ДВ, бр. 20 от 1999 г.; изм., бр. 1 от 2000 г.).

§ 2. (Изм. - ДВ, бр. 18 от 2004 г.) Наредбата отменя Наредба № 21 за сигнализация на пътищата и улиците с пътни знаци (ДВ, бр. 97 от 1984 г.).

§ 3. Промяната на съществуващата сигнализация с пътни знаци съгласно изискванията на тази наредба да се извърши в срок две години от влизането ѝ в сила.

§ 4. Указания по прилагане на наредбата дава министърът на регионалното развитие и благоустройството съгласувано с министъра на вътрешните работи и министъра на транспорта и съобщенията.

Приложение № 1

към чл. 2, ал. 2, т. 1 и чл. 19

(Изм. - ДВ, бр. 18 от 2004 г.,

доп., бр. 109 от 2004 г.)

Предупредителни пътни знаци за опасност - група "А"

№	Изображение	Наименование
A1		Опасен завой надясно
A2		Опасен завой наляво
A3		Последователни опасни завои, първият от които е надясно
A4		Последователни опасни завои, първият от които е наляво
A5		Стръмен наклон при спускане
A6		Стръмен наклон при изкачване

A7		Платно за движение, стеснено от двете страни
A8		Платно за движение, стеснено отдясно
A9		Платно за движение, стеснено отляво
A10		Подвижен мост
A11		Пътят води до кей или бряг
A12		Неравности по платното за движение
A13		Изкуствени неравности по платното за движение
A14		Опасен пътен банкет
A15		Опасност от хлъзгане
A16		Възможно е изхвърляне на малки камъни

A17		Опасност от срутване или наличие на паднали камъни
A18		Пешеходна пътека
A19		Деца
A20		Велосипедисти
A21		Възможна е поява на домашни животни
A22		Възможна е поява на диви животни
A23		Участък от пътя в ремонт
A24		Светофар
A25		Кръстовище на равнозначни пътища
A26		Кръстовище с път без предимство

A27 Кръстовище с път без предимство
отдясно

A28 Кръстовище с път без предимство
отляво

A29 Кръстовище с кръгово движение

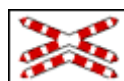
A30 Двупосочно движение

A31 Пресичане на трамвайна линия

A32 Железопътен прелез с бариери

A33 Железопътен прелез без бариери

A34 A34.1. Железопътен прелез с един
коловоз

A34.2. Железопътен прелез с два и
повече коловози

A35 (ДВ, 18/2004 - в
сила три дни след
05.03.2004) Бализ

A36

Възможно е ниско прелитане на самолети

A37

Възможна е поява на силен страничен вятър

A38

Тунел

A39

Внимание! Други опасности

A40 (нов - ДВ, бр. 109 от 2004 г.) Внимание! Участък с концентрация на пътнотранспортни произшествия

Приложение № 2

към чл. 2, ал. 2, т. 2, буква "а" и чл. 50
Пътни знаци относно предимството - група "Б"

№

Изображение

Наименование

Б1

Пропусни движещите се по пътя с предимство

Б2

Спри! Пропусни движещите се по

		пътя с предимство!
Б3		Път с предимство
Б4		Край на пътя с предимство
Б5		Пропусни насрещно движещите се пътни превозни средства!
Б6		Премини, ако пътят е свободен!

Приложение № 3

към чл. 2, ал. 2, т. 2, буква "б" и чл. 60

(Изм. - ДВ, бр. 18 от 2004 г.)

Пътни знаци за въвеждане на забрана и за отменяне на въведена забрана - група "В"

№	Изображение	Наименование
В1		Забранено е влизането на пътни превозни средства
В2		Забранено е влизането на пътни превозни средства в двете посоки
В3		Забранено е влизането на моторни превозни средства, с изключение на мотоциклети без кош и мотопеди

B4		Забранено е влизането на товарни автомобили
B5		Забранено е влизането на МПС с ремаркета, освен с полуремаркета или единични едноосни ремаркета
B6		Забранено е влизането на моторни превозни средства с ремаркета
B7		Забранено е влизането на трактори и самоходни машини
B8		Забранено е влизането на мотоциклети и мотопеди
B9		Забранено е влизането на велосипеди
B10		Забранено е влизането на пътни превозни средства, теглени от животни
B11		Забранено е влизането на колички за превоз на товари, теглени или бутани от хора
B12		Забранено е влизането на пешеходци
B13		Забранено е влизането на пътни превозни средства, обозначени с

опознавателен знак опасни товари

B14

Забранено е влизането на
изобразените пътни превозни
средства

B15

Забранено е влизането на пътни
превозни средства с широчина,
включително и товара, по-голяма от
означената

B16

Забранено е влизането на ППС с
височина, включително и товара, по-
голяма от означената

B17

Забранено е влизането на ППС или
състав от ППС с дължина,
включително и товара, по-голяма от
означената

B18

Забранено е влизането на ППС с
маса с товар, по-голяма от
означената

B19

Забранено е влизането на ППС с
натоварване на която и да е от осите,
по-голямо от означеното

B20

Забранено е движението на ППС
едно след друго на разстояние, по-
малко от означеното

B21

Забранено е завиването надясно

B22	(ДВ, 18/2004 - в сила три дни след 05.03.2004)	Забранено е завиването наляво
		
B23		Забранено е завиването в обратна посока
		
B24		Забранено е изпреварването на моторни превозни средства, с изключение на мотоциклети без кош и мотопеди
		
B25		Забранено е на товарни автомобили с допустима максимална маса над 3,5 т да изпреварват МПС, с изключение на мотоциклети без кош и мотопеди
		
B26		Забранено е движение със скорост, по-висока от означената
		
B27		Забранени са престоят и паркирането
		
B28		Забранено е паркирането
		
B29		Забранено е преминаването без спиране
		

B30		Забранена е употребата на звуков сигнал
B31		Край на въведената с пътен знак забрана за изпреварване
B32		Край на въведената с пътен знак забрана за изпреварване от товарни автомобили с допустима максимална маса над 3,5 т
B33		Край на въведената с пътен знак забрана за движение със скорост, по-висока от означената
B34		Край на забраните, въведени с пътни знаци

Приложение № 4

към чл. 2, ал. 2, т. 2, буква "в" и чл. 85

(Изм. - ДВ, бр. 18 от 2004 г.)

Пътни знаци със задължителни предписания - група "Г"

№	Изображение	Наименование
Г1		Движение само направо след знака
Г2		Движение само надясно след знака
Г3		Движение само наляво след знака

Г4

Движение само направо или надясно след знака

Г5

Движение само направо или наляво след знака

Г6

Движение само надясно или наляво след знака

Г7

Движение само надясно пред знака

Г8

(ДВ, 18/2004 - в сила три дни след 05.03.2004) Движение само наляво пред знака

Г9

Преминаване отдясно на знака

Г10

Преминаване отляво на знака

Г11

Преминаване отдясно или отляво на знака

Г12

Кръгово движение

Г13

Пътна лента или платно за движение само на превозни средства от редовните линии за обществен превоз на пътници

Г14

Задължителен път само за велосипедисти

Г15

Задължителен път само за пешеходци

Г16

Задължителен път само за пешеходци и велосипедисти

Г17

Задължителна минимална скорост

Г18

Край на задължителната минимална скорост

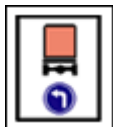
Г19

(ДВ, 18/2004 - в сила три дни след 05.03.2004)

Задължителни вериги за сняг най-малко на две от двигателните колела

Г20

Задължителна посока за движение на пътни превозни средства, обозначени с опознавателен знак за

опасен товар

Приложение № 5

към чл. 2, ал. 2, т. 2, буква "г" и чл. 99
(Изм. - ДВ, бр. 18 от 2004 г.
доп., бр. 109 от 2004 г.)

Пътни знаци със специални предписания - група "Д"

№	Изображение	Наименование
Д1		Брой на пътните ленти и посоки за движение по тях
Д2		Допълнителна пътна лента за бавнодвижещи се пътни превозни средства
Д3		Указател за предварително престрояване
Д4		Еднопосочно движение след знака
Д5		Автомагистрала
Д6		Край на автомагистралата
Д7		Автомобилен път
Д8		Край на автомобилния път

Д9

Тунел

Д10

Край на тунела

Д11

Начало на населено място

Д12

Край на населеното място

Д13

Начало на зоната на действие на
изобразения пътен знак

Д14

(ДВ, 18/2004 - в
сила три дни след
05.03.2004)

Край на зоната на действие на
изобразения пътен знак

Д15

Начало на жилищна зона

Д16

Край на жилищната зона

Д17

Пешеходна пътека

Д18		Болница
Д19		Паркинг
Д20		Платен паркинг
Д21		Инвалид
Д22		Трамвайна спирка
Д23		Тролейбусна спирка
Д24		Автобусна спирка

Д25 (нов - ДВ, бр. 109 от 2004 г.)
 За използването на пътя се изисква
 платена винетна такса

към чл. 2, ал. 2, т. 3, буква "а" и чл. 123

Пътни знаци, даващи допълнителна информация - група "Е"

№	Изображение	Наименование
E1		Медицински пункт
E2		Болница със звено за спешна медицинска помощ
E3		Полиция
E4		Телефон
E5		Автосервиз
E6		Автомивка
E7		E7.1. Бензиностанция
		E7.2. Бензиностанция, която предлага и безоловен бензин

E8		Информационно бюро за туристи
E9		Хотел или мотел
E10		Ресторант
E11		Кафе
E12		Къмпинг за палатки
E13		Къмпинг за туристически ремаркета
E14		Къмпинг за палатки и туристически ремаркета
E15		Туристическа база
E16		Място за отдих
E17		Начало на пешеходен маршрут

		
E18		Вода за пиене
E19		Тоалетна
E20		Такси
E21		Пешеходен подлез или надлез
E22		Максимални скорости на движение
E23		Проходът е отворен или затворен за движение

Приложение № 7

към чл. 2, ал. 2, т. 3, буква "б" и чл. 136
(Изм. - ДВ, бр. 18 от 2004 г.)

Пътни знаци за направления, посоки, обекти и други - група "Ж"

№	Изображение	Наименование
Ж1		Предварителен указател

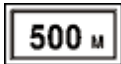
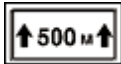
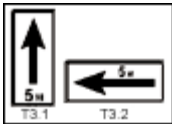
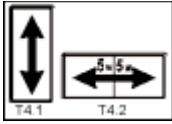
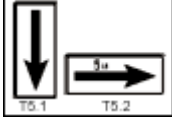

Ж2		Предварително указване на посока към населено място или обект
Ж3		Предварителен указател за отклоняване на движението
Ж4		Предварителен указател за завиване
Ж5		Предварителен указател за посоката на движение на означения вид пътни превозни средства
Ж6		Указателна табела
Ж7	<p data-bbox="342 1161 586 1262">(ДВ, 18/2004 - в сила три дни след 05.03.2004)</p> 	Указателна стрелка
Ж8		Посока към ферибот
Ж9		Място за завиване в обратна посока
Ж10		Потвърждаване на посоката към населено място

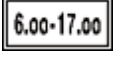

Ж11		Наименование на обект
Ж12		Пресичаният път е без изход
Ж13		Път без изход
Ж14		Начало на пътна лента
Ж15		Край на пътна лента
Ж16		Преминаване в платното за насрещно движение
Ж17		Средна лента за изпреварване в указаната посока
Ж18		Пътна лента със съоръжение за аварийно спиране
Ж19		Препоръчителна скорост
Ж20		Ж20.1. Номер на автомагистралата по националната класификация Ж20.2. Номер на пътя по

		националната класификация
Ж21		Номер на пътя по международната класификация
Ж22		Километров знак

Приложение № 8

към чл. 2, ал. 2, т. 4 и чл. 163
Допълнителни табели - група "Т"

№	Изображение	Наименование
T1		Разстояние до
T2		Дължина на
T3		Начало на зоната на действие на пътни знаци B27 и B28
T4		Продължаване зоната на действие на пътни знаци B27 и B28
T5		Край на зоната на действие на пътни знаци B27 и B28
T6		Пътно превозно средство, за което се отнася действието на пътния знак
T7		Пътно превозно средство, за което

		не се отнася действието на пътният знак
T8		Разстояние до пътен знак Б2
T9		Стрелка
T10		Време на действие на пътният знак
T11		Посока към обект
T12		Начин на паркиране на пътните превозни средства
T13		Направление на пътя с предимство в кръстовището
T14		При сняг и зимни условия
T15		Работни дни
T16		Неработни дни
T17		Табела с текст

Приложение № 9 към чл. 6, ал. 2

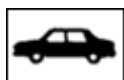
Символи за изобразяване на видовете превозни средства

МПС, с изключение на

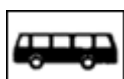
мотоциклетите без кош и
мотопедите

лек автомобил

товарен автомобил

автобус

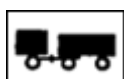
тролейбус

трамвай

влак

ремарке, с изключение на
полуремаркетата и едноосните
ремаркета

ремарке

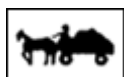

трактор и самоходна машина

мотоциклет и мотопед

велосипед

ръчна количка за превоз на
товари, теглена или бутана от
човек

пътно превозно средство,
превозващо опасен товар

пътно превозно средство,
теглено от животни

Приложение № 10 към чл. 8, ал. 2

Светлотехнически характеристики на пътните знаци в зависимост от мястото на поставяне

Пътни знаци

Място на поставяне на знака спрямо платното за движение

Обща осветеност на околната среда

тъмни или средно осветени пътни участъци

извън границите на населените места

в населено място

автомагистрала и пътища I клас

пътища II и III клас

местни пътища

първостепенна улична мрежа

второстепенна улична мрежа

Всички пътни знаци освен посочените по-долу

отдясно

II

I

I/0

II

I/0

отляво или над платното за движение

II

II

I

II

II

Пътни знаци от група "Ж"	отдясно	II	II	I	I	I
	отляво или над платното за движение	II	II	I/II	I/II	I/II
Пътни знаци: A18, A19, A20, A25, A34, A35, B1, B2, B5, B1, Г9, Г10, Г11 и Д17	независимо от мястото на поставяне на пътния знак	II	II	II	II	II
Пътни знаци от група "Е"	независимо от мястото на поставяне на пътния знак	II	I/II	I/0	I	0/I

Легенда:

"0" - обикновен пътен знак;

"I" - пътен знак клас I с дребнозърнеста структура на обратно отразяващия слой;

"II" - пътен знак клас II с едрозърнеста структура на обратно отразяващия слой;

".../..." - знак за алтернативен избор.

Забележка. Светлотехническите параметри са съгласно БДС 16102-85 "Светофари, пътни знаци и маркировка. Светлотехнически изисквания".

Приложение № 11 към чл. 8а, ал. 2

(Ново - ДВ, бр. 18 от 2004 г.)

Поставяне на пътни знаци в участъци с концентрация на пътнотранспортни произшествия

а) с допълнителен контур с жълтозелен флуоресцентен светлоотразителен фон

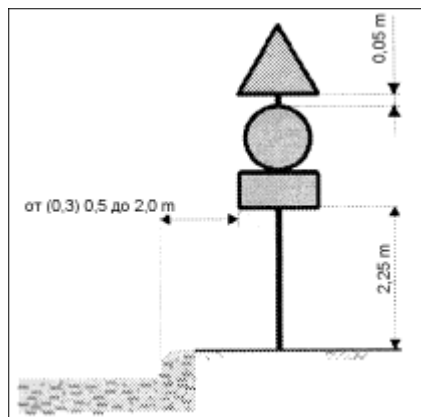

б) върху правоъгълна основа с жълтозелен флуоресцентен фон

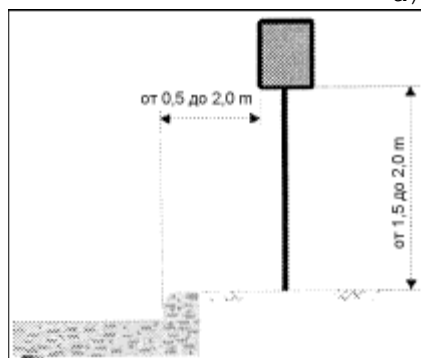

в) с допълнителен контур или върху правоъгълна основа с жълтозелен флуоресцентен светлоотразителен фон.

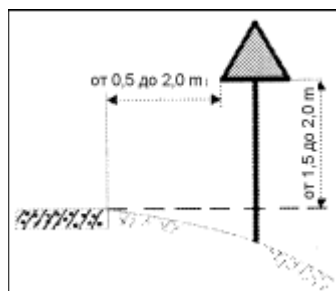
Приложение № 12 към чл. 16, ал. 1
(Предишно приложение № 11 – ДВ, бр. 18 от 2004 г.)
Разположение на пътните знаци

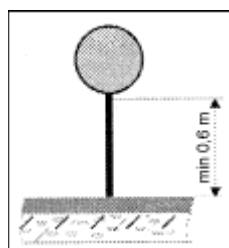
а) поставяне в населено място

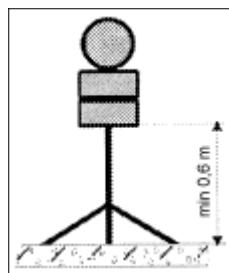
б) поставяне извън населено място

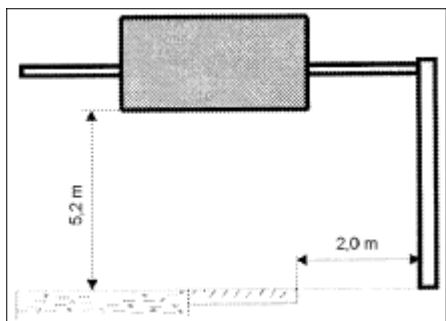
в) поставяне извън населено място

г) поставяне на остров или на платното за движение

д) поставяне на преносима стойка

е) поставяне над платното за движение

Приложение № 13

към чл. 21, ал. 1, т. 1 и ал. 2 и чл. 76
(Предишно приложение № 12 - ДВ, бр. 18 от 2004 г.)

Разстояние за видимост

Скорост на движение в km/h	30	40	50	60	70	80	90	100
Разстояние за видимост в m	80	100	120	150	180	200	240	280

Приложение № 14 към чл. 46, ал. 1

(Предишно приложение № 13 - ДВ, бр. 18 от 2004 г.)

Минимална скорост на страничния вятър, която се сигнализира с пътен знак А37

Скорост на движение в km/h	от 40 до 60	80	100
Скорост на вятъра в m/s	15	10	5

Приложение № 15 към чл. 77, ал. 1 и 2

(Предишно приложение № 14 - ДВ, бр. 18 от 2004 г.)

Критична дължина на пътен участък с надлъжен наклон, която се сигнализира с пътен знак В25

Наклон за изкачване в %	3	4	5	6	7	8
Критична дължина в m	850	600	450	350	300	250

Приложение № 16 към чл. 79, ал. 2

(Предишно приложение № 15 - ДВ, бр. 18 от 2004 г.)

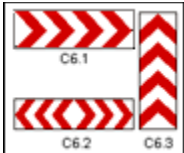
Минимални разстояния за поставяне на пътен знак В26, когато скоростта на движение се ограничава с повече от 20 km/h

Ограничаване на скоростта на движение (km/h)	от 120 на 100	от 100 на 80 от 90 на 70	от 80 на 60 от 70 на 50	от 60 на 50
Минимално разстояние в m	90	65	55	

Приложение № 17 към чл. 178

(Предишно приложение № 16, изм. и доп. - ДВ, бр. 18 от 2004 г.)

Други средства за сигнализиране

№	Изображение	Наименование
C1		Направляващо стълбче
C4		Ограничителна табела
C4.3 C4.4	(ДВ, 18/2004 - в сила три дни след 05.03.2004) 	Ограничителни табели
C6		Табела с направляващи стрелки
C7		Табела с направляваща стрелка

C14 (ДВ, 18/2004 - в сила три Светлоотразител
дни след 05.03.2004)